

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) X.

BUENOS AIRES, 9 DE JUNIO (JUNIIJA) DE 1939

Núm. (Štev.) 123

NARODNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6,—; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Naša kri v tujini

Vprašanje malih narodov je danes v Evropi eno najvažnejših. Važno pa je bilo to vprašanje v teku zgodovine. Veliki narodi, so si kmalu in zelo zgodaj uredili svoje skupnosti. Njih države so pričele že zgodaj tvoriti močne enote, ki so na to širile svojo moč tudi na vzven. Pri tem so segale preko ozemelj, na katerih je prebivalo izključno njih ljudstvo. Zajemale so v svoje območje polagoma tudi druge narode, bodisi v celoti ali pa njih manjše dele. Bili so to zlasti manjši narodi, ki si tako močne skupnosti v okviru svoje države, kot so si jo veliki narodi ustvarili, niso mogli ustvariti. Tako je bilo v Evropi vedno vprašanje majhnih in velikih na dnevnem redu in je ostalo do danes. Noben dosežani sistem in nobena ureditev Evrope ni mogla vsaj približno rešiti tega vprašanja, ampak ga je vedno bolj in bolj zapletala. Vprašanje malih narodov je torej še danes odprto vprašanje Evrope, ki mora najti enkrat svojo rešitev. S tem bi izginila ena izmed mnogih spornih točk, ki zlasti danes vznemirjajo Evropo. Princip, da je narod pred državo, bi moral biti novi ureditvi vodilo v reševanju. Upoštovati moramo namreč, da so države dostikrat umetne tvorbe, ki so jih poklicali v življenje slučajni politični dogodki, ki so često zunaj ozemlja, za katerega gre.

Eden izmed majhnih narodov, ki leži poleg tega na najbolj koščljivi točki Evrope, je brez dvoma slovenski. Poleg tega je to tudi narod, ki si do sedaj ni mogel urediti in zgraditi svoje državne ali podobne enotnosti. Skozi vso zgodovino je bil razcepljen in razbit med številne druge večje države. Politična karta slovenskega ozemlja se je vedno spreminjala. Prvič je bilo to ozemlje razdeljeno med vzhodno in furlansko Marko. Leta 828 je Ludvik Nemški razdelil slovensko ozemlje na štiri pokrajine. V XIII. stoletju se prične močna umetna naseljevanja Nemcev med Slovence. Prekmurci Slovenci so živeli pod Madžarsko celih 1000 let do leta 1918, ostalo ozemlje pa je bilo največ pod Habsburžani in še tu razbito v dežele Kranjsko, Štajersko, Istro, Goriško in celo v del beneške republike. Nobeno drugo ozemlje menda ni bilo v Evropi tolikokrat in tako razkosano kot slovensko.

Toda dočim nam o naši pretekli razsežnosti pričajo le spačena imena, bodisi v današnji Nemčiji, na Madžarskem, v Furlaniji in drugod in do danes vemo komaj kod približno so tekle nekdane naše meje, kar seveda ni nič čudnega, pa nismo se do danes prešteli natančno koliko nas je, kje smo in kam zginja naš rod, ki se mora iz enih ali drugih razlogov izseliti. Hoteli bi pri tem opozoriti na velike sosedo, zlasti Nemce, ki vodijo o svojih izseljencih natančne kartoteke tako, da vedo vedno za vsakega kje je in kaj dela. Če je to storil narod, ki šteje do 80 milijonov duš, koliko bolj bi morali to storiti mi.

Če poskušamo danes približno iznesti podatke o številu Slovencev, zlasti onih, ki živijo izven meja, je to le poskus, ki brez dvoma ne more biti točen. Po statistikah znaša število Slovencev v svobodni državi okroglo 1.200.000. Natančne so seveda statistike o številu Slovencev, ki živijo doma v Sloveniji, dočim števila onih, ki so razkropljeni po Jugoslaviji ni moči skoro niti približno navesti. Razvidno bo to šele iz državnih statistik, ki pa še niso v podrobnostih objavljene.

Število Slovencev, ki živijo izven meja pa moramo deliti v dve veji. Predvsem na one, ki živijo nekako na obronkih materinske zemlje in tvorijo z ostalimi nepretrgano skup-

De trozveze še vedno ni prišlo

RUSIJA OD STAVLJENIH POGOJEV NOČE ODSTOPITI — V RIMU IN BERLINU UPAJO, DA NE BO PRIŠLO DO SPORAZUMA MED ANGLIJO IN RUSIJO — PAPEŽ PROTI TROZVEZI — ANGLEŽEM SE S ZVEZO Z RUSIJO NE MUDI — BIVŠI ROMUNSKI MINISTER TITULESCU SVARI — FRANCIJA ŽELI, DA BI BILA VOJAŠKA TROZVEZA ČIMP REJ SKLENJENA

Izmed vseh državnikov so ruski najbolj redkobesedni. Prejšnji teden pa je vendar spregovoril tudi Molotov, ki je komisar za zunanje zadeve ter je povedal mnenje moskovske vlade z ozirom na današnje evropsko stanje in morebitno zvezo med Rusijo, Francijo in Anglijo.

Molotov je dejal, da je ruska zunanja politika zelo jasna in razumljiva vsakemu in da jo ne mislijo v ničemer menjati. Hočejo mirnega sožitja z vsemi sosedami, a svojo zemljo bodo z vso odločnostjo branili, kakor tudi meje onih, s katerimi so ali bodo s pogodbo vezani, kajti sovjeti vzamejo vsak dogovor resno, medtem ko se o drugih državah, če se vpoštevajo dogovori, ki so ga imele s Češkoslovaško in potem znano izdajstvo v Monakovem, tega ne more trditi. Nemčija je brez vsakega dogovora zasedla Češkoslovaško in Memel in takoj ji je sledila tudi Italija z okupacijo Albanije. Pogodbe med totalitarnimi državami in demokratičnimi ne držijo in so se slednje odločile za reakcijo, a se motijo, če so mnenja, da bodo Rusi šli zanje po kostanj v žerjavico. V tem smislu je govoril Molotov pred zbranimi predstavniki vseh ruskih zveznih socialističnih republik in drugimi voditelji sovjetrov ter je bil prisoten tudi Sta-

lin. V Berlinu in Rimu so bili kar zadovoljni z govorom Molotova. Sklepali so namreč, da v Londonu ruskih zahtev ne bodo sprejeli. In to je ono kar predvsem v Rimu in Berlinu želijo. Časopisje pa je takoj pričelo z raztegnjenim pisanjem, da če Francija in Anglija pristane na ruske pogoje, sta politično in gospodarsko izgubljeni. Temu mnenju se je pridružil tudi Vatikan. Katoliški dnevnik "Avvenire d'Italia" piše, da bi bila francosko-angleška zveza z Rusijo, zveza s hudičem. Papež je napel vse sile, da se ta zveza prepreči. Mnenja je, da bi se z namenjeno trozvezo odprla vrata brezbožnemu komunizmu v Evropo. Zato poziva Francijo, Anglijo, Italijo, Nemčijo in Poljsko, da naj se na kak način sporazumejo.

Nemčija in Italija sta seveda za tak "sporazum" pripravljeni, a pod pogojem, da ju nihče ne ovira pri izvajanju svojih "vzvišenih" načrtov.

Milanski dnevnik "Il Corriere della Sera" piše, da se Italija, Nemčija in Japonska borijo za pravo svobodo, ne tako kot jo imajo v takozvanih demokratičnih državah, marveč za svobodo vsega naroda, ki mu omogoča zboljšati zemljo, graditi ceste, sušiti močvirja in pripraviti pu-

članov in imajo okoli 700 milijonov dinarjev društvenega premoženja. V Južno Ameriko, kamor so se selili zlasti po svetovni vojni naši ljudje iz Primorja in to predvsem v Brazilijo in Argentino, so si tudi kmalu uredili svoje kulturno življenje, izdajajo več tedenskih listov, imajo svoja kulturna društva, svoje šole in igrajo vidno vlogo v vsakem oziru med tamkajšnjimi izseljenci. Značilno je pri tem to, da so se izselili tja predvsem delavci in le malo intelektualcev, pa so vendar ti ustvarili v kratkih desetletjih zelo mnogo.

V Nemčiji, kjer je štela prvotno naša slovenska kolonija okoli 40.000, je to število padlo na pod 30.000 in Nemei jih vidijo celo samo še 17.000. Tudi tu so si ustanovili izseljenci okoli 60 društev in postavili na noge močno organizacijo, ki jih je medsebojno vezala. Vestfalija in njeni rudniki so pomenili za slovenskega izseljenca največjo socialno nesrečo, katero je zajela v pretresljivi obliki naša moderna pesem. Danes je menda najmočnejša kolonija Slovencev v evropskih državah v Franciji. Skoro vsi ti so se izselili šele pred dobrim poldrugim stoletjem, a ostali so skoro nezapaženi in pozabljeni kot naši ostali izseljenci.

Pregled o naših izseljencih, ki ga prinašamo, je zelo poverjen. Namen je le opozoriti na to veliko rano našega naroda, ki jo skozi vsa desetletja tako zelo zanemarjamo. O svojem življenju in smrti odločuje narod sam. Njegova moč, ki jo ima ga lahko rešuje in ohranja. Slovenci smo v tem oziru v teku zgodovine pokazali, da hočemo živeti in prebroditi smo mnogo težkih preiskusenj, ki so se valile preko nas. Tisoč let so bili Prekmurci Slovenci pod madžarskim bičem, a so se ohranili. Zdrav narod lahko vzdrži, a skrbeti mora tudi da ostane zdrav in da se zdrav ohrani. Če smo morda v svoji sredini ostali in se vzdržali preko vsega, čeprav okrnjeni, ne moremo s tem trditi, da se bodo ohranili tudi oni naši deli in posamezniki, ki živijo daleč od nas. To tem bolj, če se ni zanje ne bomo zanimali in če jih ne bomo navezovali nase. šk.

šave v rodovitno zemljo ter izboljšati življenjske pogoje barbarskega ljudstva.

Italijani so namreč mojstri v besedi, a v dejanju so slabi. Vsi vemo, Slovenci in Hrvatje pod Italijo pa še posebej, kakšno svobodo in življenjsko zboljšanje nam je prinesla fašistična Italija. In prav enake usode so od strani Nemčije deležni tudi Čehi. Ni treba misliti, da o tem več ali manj tudi svetovna javnost ni poučena. Mali in gospodarsko šibkejši narodi pa so nekateri že okusili, drugi pa bi polagoma prišli na vrsto, če do časa ne dobijo kakega obrambnega načina, proti fašizmu. Zato je ljudstvo pripravljeno stopiti v zvezo tudi s hudičem, s pravim hudičem, ne samo z onim ruskim, kot ga imenuje "pobožen" italijanski katoliški list, ter končno doseči pravico, ki mu po vseh božjih in naravnih postavah gre.

Papež bo torej s svojim prizadevanjem najbrže pogorel. In bi po naše mnenju sveti mož veliko bolje napravil, če bi molil, kar je njegov poklic, in se v to ne mešal. In če se že bavi s tem vprašanjem, čemu ne povzdigne svoj glas za španske katoliške duhovnike, ki jih Franco prav tako preganja in celo na morišče tira kot Mussolini naše primorske in Hitler nemške duhovnike, ki imajo edini greh, da raje poslušajo glas vesti in Boga, kot pa bi se ponižali za hlapce diktatorjem.

Angležem se s zvezo z Rusijo nič preveč ne mudi. Držali se bodo pač načel, o katerih smo že v zadnji številki pisali. Z Rusijo bi se vojaško zvezali samo za slučaj sile. Bivši romunski zunanji minister Titulescu resno svari Angleže, naj ne odlašajo s pogodbo s Sovjeti, kajti zna se zgoditi ravno nasprotno od onega kar Anglija pričakuje. Rusija se lahko pogodi tudi z Nemčijo, če že ne za vojno vsaj da ostane nevtralna in bi zalagala Nemčijo s surovinami in živilom, ko bi s svojim vojaškim aparatom sporazumno z Italijo uni-

čevala demokracije, Francijo in Anglijo. Molotov je v svojem govoru tudi nekako tako namignil, da bi Rusija želela več trgovskih stikov z Nemčijo. Titulescu je tudi mnenja, da je sovjetizem, nacizem in fašizem v marsičem sličen, kajti oboji so proti zasebnemu kapitalu.

Francija je imenovala preizkušnega generala Gamelina za vodjo vseh vojnih sil v zraku, na kopnem in na morju. Te dni je omenjeni general odšel v London, kjer se bo sestel z angleškim generalnim štabom. Francoska diplomacija bo tudi najbrže zaeno z obiskom svojega generala Gamelina angleški generalni štab pritisnila na vlado, da naj sprejme sovjetske pogoje, ki ne morejo politično zreli in gospodarsko močnim Francozom in Angležem v ničemer škodovati, pač pa mnogo koristiti v balkanskem in afriškem vprašanju ter drugod, kamor sta Nemčija in Italija obrnili svoje zavovalne aparate. Če pride do te zveze, kar jo je vključ slabim zgle-dom pričakovati, tedaj bo prišel v London tudi ruski vrhovni rdeči general Vorošilov ter se bodo vse tri velesile sporazumele za enotno vojaško operacijo.

Če pa bi do te zveze le ne prišlo, kar mi ne verjamemo, a izključno pa le ni, tedaj se bo fašistična zavovalna akcija, bodisi gospodarskega ali političnega značaja, v Evropi in Afriki nadaljevala. Sledila bi razočaranja, a na pomoč bi niti sovjeti nikomur ne šli, ker bi ne bilo v njihovem interesu, marveč bi šele potem s podjarmljenimi narodi stopili v podtalne stike ter bi skušali izvesti splošno revolucijo, kar bi ne bilo ravno preveč težko. Vendar je smatrati to možnost za najzadnjo.

Angleži so organizirali proti nacistični Nemčiji ves svoj ogromni finančni aparat. Vlada je dovolila velike denarne kredite Poljski, Turčiji, Grčiji, Romuniji in Jugoslaviji. V tem pravcu ji sledi tudi Francija. Imeti hočeta za vsako ceno trgovsko nadoblast nad svetovnim trgov. In prav za isto se bori tudi Italija in Nemčija.

Vsekakor je v bližni bodočnosti pričakovati jasnejših političnih obrisov v Evropi. Vsem kulturno, gospodarsko in politično zreli narodom pa je bodočnost zagotovljena, pa naj bodo trenutni zglebi še tako slabi.

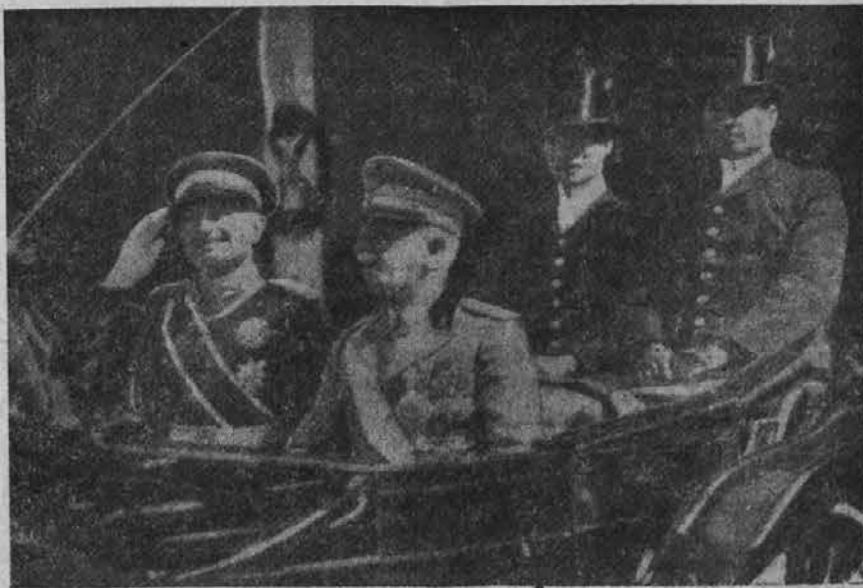
REGENT PRINC PAVLE IN PRINCESA OLGA V BERLINU

Princ Pavle in princesa Olga sta bila v Berlinu sijajno sprejeta — Jugoslavija ni pristopila k osi Rim-Berlin — Jugoslovanski narod noče tuje se bo boril.

Prejšnji teden sta bila posetila Berlin princ regent Pavle in princesa Olga. V njunem spremstvu je bil tudi zunanji minister Cinciar-Marković ter več drugih odličnih osebnosti. Na postaji so sprejeli princeva Pavla sam Hitler in nemški zunanji mini-

ster Ribbentrop ter general Goering in več drugih članov berlinske vlade.

Nemška vlada je napravila vse, da je bil princ Pavle kar najsijajnejše sprejet. Časopisje je zelo laskavo pisalo o prijateljstvu med Nemčijo in Jugoslavijo. Pred tribuno v kateri

Knez Pavle v spremstvu ital. kralja ob priliki njegovega poseta v Rimu

Argentinske vesti

Nekaj združnih nasvetov

Dragi rojak Kodelja!

V upanju, da mi ne boste predbacivali, da iščem pri tem svojih koristi, kot se česse dogaja, ter s pristržno željo Vam pomagati, si dovoljujem Vam odgovoriti na Vaš cenj. dopis v Sl. listu št. 122 od 26. V. t. l. S tem imam namen, po mojih skromnih močeh, koristiti ne le Vam, ampak vsemu združnemu gospodarstvu v Argentini, za kar upam, da Vam bodo teh par vrstic dobrodošle.

Ko človek prečita Vaš članek v Sl. listu, mu nehote uide kletev na račun brezvestnih mešetarjev, kateri bi menda še svojega lastnega brata slekli do nagega ter prodali njegovo kožo, če bi jim prinesla kaj dobrega.

Vi se veselite, da je vlada že večkrat izdala z dobrim namenom nekaj dekretov za pomoč poljedelcem. Kakor pa sam naprej pojasnjujete, so ti dekreti molzna krava špekulantov in trgovcev, katerim ni treba garati niti se peči na soncu, a vseeno žive mnogo, mnogo bolje kot poljedelci, ki morajo vedno s strahom gledati, od kod jih bo obiskala nesreča. Denar, torej, kateri je bil kmetom namenjen, debeli in redi njihove iskoriščevalce. Nazadnje pa pravite, da imajo oni vse v svojih rokah in, da se celo lahko igrajo z vašo usodo.

Potem pravite, da so kmetje za združništvo še nezreli in da se ne dá brez kapitala nič napraviti.

Le-ta Vaša izvajanja bomo pregledali od druge strani, da boste spoznali, da se dá tudi tam kjer ni sto odstotnega razumevanja in velikih kapitalov, nekaj napraviti.

Kdo je deležen posojil Narodne Banke? Po zakonu vsak, ki zemljo obdeluje in je posojila potreben! V resnici pa dobi posojilo le tisti, katerega trgovci banki priporočijo. Popolnoma jasno, da se banka zanese na trgovca, kateri je poznan. Na ta način postane trgovec "zlahta" kmetom, katerih potem poljubno izkorišča.

Če bi se recimo deset kmetov združilo ter skupno zaprosili Narodno Banko posojila, bi jim ga ista gotovo ne odrekla, ampak še celo veselilo bi jo, da ji ne bo treba plačevati provizije trgovcem in posredovalcem. Tako združeni bi proglasili in ustanovili zadrugo, katere bi uživala zaupanja in kredita najmanj za deset trgovcev. Vi bi sami Zadrugo vodili in bi eventualni dobiček pri takih operacijah ostal v vaših rokah. Vi, ki eden drugega poznate, boste tudi najbolj vedeli, kateri je več in kateri manj potreben ter kateremu se sme in kateremu se ne sme posojilo dovoliti. V slučaju, da Vam žetev dobro izpade, boste prihranke vložili v isto Zadrugo v hranilnico. Prihodnje leto vam mogoče ne bo treba iskati več pri Narodni banki, ker za prvo silo bo kar doma. Za denar kateri bi vam slučajno ostajal, ali pa ga boste na kak drug način dobili v Zadrugo, boste kar od poljedelskega ministrstva kupili stroje ali druge potrebščine, strupe, orodje in drugo. Ker boste vedno kupovali za vseh deset, ali več, boste vedno dobili znižane cene. Ko pa boste vi sami sebi delili, gotovo ne boste računali pretiranih dobičkov, ampak boste zadovoljni, če se bodo stroški pokrili. V tekni let si boste na ta način postali bližji in zaupnejši ter boste lahko združno trgovino razširili na vse panoge: z kolonijalnimi blagom, obleko in drugim.

Sedaj ko bo menda žetev pri vas končana, boste vaš pridelek vsak po svoje prodali najboljšemu ponudniku. Ali kaj pravim ponudniku. Va-

šemu trgovcu od katerega ste odvisni, morate prodati in to po tisti ceni katero vam bo on postavil.

Če bi imeli Zadrugo, bi kot eden zahtevali za vaše blago tiste cene, katere so za isto primerne in bi vas en trgovec ne mogel omajati. Tako pa, ko ima vsakega posebe v krepkih stih brez moči. V Chacu imajo Čehi v P. R. Sáenz Peña svojo zadrugo, o kateri je Sl. list svoječasno poročal, ki dela kar čudeže. Po zanesljivih podatkih je letos dosegla \$ 205.— za tono bombaža. Ima svoje poslopje z stroji, kar se ceni na pol milijona pesov. In vse to so spravili skupaj kmetje, ki so razumeli izrek "v slogi je moč".

Vi se bojite, da vas bodo imeli za komuniste ako bi začeli kaj združnega agitirati. Zato vam svetujemo sledeče:

Ko se zberete nekoliko skupaj, pojdite do najbližje Poljedelske postaje (Oficina Técnica de Experimentación Agrícola) in povejte kaj nameravate. Če bi vam tam ne znali pomagati ali ne hoteli, torej se obrnite na Ministerio de Agricultura de la Nación, Paseo Colón 922, Bs. Aires (Registro y Fomento de las Cooperativas) ter prosite naj vam pošljejo strokovnjaka, ker ste se zbrali in bi radi ustanovili tako in tako zadrugo.

Na ta način se boste zavarovali in boste lahko dokazali, da niste nikakoli prevratneži, ampak pošteni zemljedelci, kateri se organizirate v vašo in narodno korist.

V vseh ostalih slučajih, pa se lahko s popolnim zaupanjem zatečete na uradništvo Sl. lista, kateri Vam bo šel radevolje na roko. Posebno ko boste pisali na ministerstvo nam sporočite in mi bomo šli takoj tja, da jim razjasnimo kaj želite. Imamo namreč človeka, ki je že dobro vpleten na dotičnem uradu in smo prav gotovi v njegov uspeh.

Potrebna je le dobra volja, katere pri nas ne manjka. Pokažite se tudi vi, da hočete zboljšanje, da hočete postati sami svoji gospodarji. Če se vam kaj neprijetnega pripeti, ne smete obupati, ampak še bolj živo prijeti. Saj je znano, da tarnanje nič ne pomaga in da, zboljšanja ali dobrot nihče ne prinese, ampak se moramo za nje sami boriti.

Zato z zaupanjem naprej. Za kar ni potreben, kot ste videli velik kapital, ampak le mala svota za prve stroške in trdna volja in vztrajnost pri delu in zaupanje v uspeh.

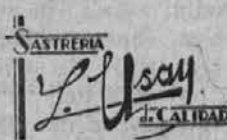
A. Zadr.

OBIŠČITE KROJAČNICO Leopolda Ušaj

kjer dobite najboljši "Peramus", obleke in obleke za ženske (Traje sastre)

GARMEN-DIA 4947
Bs. Aires,
Paternal

DOMAČE VESTI

JUGOSLOVANSKI ČASNIKAR

DOSPEL V BUENOS AIRES

Prejšnji četrtek, 25. maja, prav na argentinski narodni praznik, je prispel v Buenos Aires s parnikom Cap Norte, član uredništva beograjskega dnevnika "Vreme", časnikar Bogoljub Cikota. V pristanišču sta ga sprejela urednika "Naše Sloge" in "Slovenskega lista".

G. Cikota se bo mudil nekaj časa v Argentini, potem pa bo obiskal še druge južnoameriške države. Zanimajo se predvsem za jugoslovansko izseljenstvo, pa tudi druge zanimivosti pošilja svojemur listu. Predno je prišel sem je bil v Afriki, Aziji in drugod. Bogoljub Cikota je še mlad fant in je dejal, da mnogo potuje, kar ga zelo veseli.

Našemu rojaku in tovarišu želimo srečno in veselo bivanje med nami!

NA DEŽELO ODPOTUJE

Znana rojakinja in diletantka našega odra ter članica Slovenskega doma ga. Ivanka Lojkova odpotuje za nekaj časa na deželo na kratak oddih in utrditev zdravja. Odšla bo h Koničevim v San Basilio pri Río Cuarto v provinci Córdoba.

Želimo ji srečno pot in dober odh in v cordobskem zraku!

POROKA

Dne 27. maja sta se poročila v Rosariu Franc. Cetin, doma iz Merš pri Materiji in Matilda C. Parodi, argentinka. Svatha se je vršila ob velikem številu sorodnikov in prijateljev na domu neveste. Ženin je član društva Triglav.

Bilo srečno!

Ko v fantovski dobi iskal si zaklad, da na dom ga popelješ srečen in rad. Ti zapustil si ta lejdih stan in v zakonski jarem se vpregel tamen. Res, sladki so dnevi, ki tebi teko, sladkejši gotovo več zate ne bo. Mi tovariši tvoji ti želimo veselje, naj se ti spolnijo srčne vse želje.

Bog živi mlado ti ženo, da tudi zlatoporočko dočakata veselo. V slogi in spreči naj vama dnevi in leta teko. Po smrti dobrotno naj vaju poplača nebo!

Člani društva Triglav.

Poslovilni večer v Slovenskem domu

V društvenih prostorih Slov. doma sta se 25. maja kot samec poslovila od svojih tovarišev in tovarišic, dr. Viktor Kjuder, načelnik urada na jugosl. poslaništvu, doma iz Trsta ter Marija Lipičar, doma iz Bohinjske Bistrice v Jugoslaviji.

Tega poslovilnega večera se je udeležilo skoraj celokupno članstvo s svojimi družinami. Večer je potekel prav lepo. Naši vrli peveci so zapeli mnogo lepih pesmi in marsikateri član se je oglasil tudi k besedi na račun ženina in neveste. In za boljše razpoloženje so skrbeli tudi društveni godci.

V soboto pa se je vršila poroka. Cerkevne obrede je opravil naš izseljenski kaplan g. Janez Hladnik v cerkvi sv. Marte, ulica Medrano 760.

Kumovali so mlademu paru, minister g. dr. I. Cankar in ga. Niča Cankar, ga. Karla Škof roj. Kjuder in g. dr. I. Patrone.

Novoporočencema želimo obilo sreče v novem stanu!

ISČE SE

Stefan Jerončič v Sev. Ameriki bi rad vedel za naslov svojega brata Mihaela Jerončiča, ki se nahaja v Argentini. Piše naj mu na naslov: Stef. Jerončič, 206 Mc. Rejnoldo St. Pearia Ill., North Amerika.

ŠTORKLJA

Štorklja je obiskala prejšnji teden našega rojaka in naročnika S. L. Birsana Ivana in njegovo ženo Vero ter ji ma je prinesla zato punčko. Srečni ma staršema čestitamo!

CAJA NACIONAL

DE

AHORRO POSTAL

I. — VENTAJAS EXTRAORDINARIAS.

que ninguna otra institución de ahorro del país puede ofrecer a sus depositantes:

1. Inembargabilidad de los depósitos, hasta \$ 5.000.
2. Inembargabilidad de la propiedad urbana o rural adquirida con los depósitos, hasta \$ 10.000.
3. Facilidad de operar con una misma libreta desde cualquier punto, por intermedio de oficinas de correos diseminadas en todo el país.
4. Exención de franqueo de toda la correspondencia y absoluta gratuidad de los reembolsos telegráficos.

II. — VENTAJAS ESPECIALES.

que muy pocas instituciones de ahorro del país pueden ofrecer a sus depositantes:

1. Garantía de la Nación sobre todas las operaciones.
2. Inversión segura de los depósitos, en títulos de renta y cédulas hipotecarias.
3. Fondo de garantía de los depósitos, constituido con las utilidades anuales.
4. Facilidades para mujeres casadas y depositantes menores. Las primeras pueden depositar y retirar sus ahorros sin intervención del esposo; los segundos pueden efectuar depósitos libremente, retirar por sí solos hasta \$ 50 anuales, y extraer cualquier importe con autorización del representante.
5. Pequeños reembolsos a la vista, hasta \$ 20, mediante "cédula para reembolsos" que se facilita a los depositantes que la solicitan.
6. Depósitos mínimos, desde un peso y facilidad para ahorrar centavos mediante sistemas de boletines y alcancías.
7. Aceptación de depósitos mayores, sin plazo fijo, a interés.
8. Facilidades en los trámites por fallecimiento del titular, cuyos fondos se entregan directamente a los derechohabientes que acrediten vínculos de herederos forzosos (sin juicio sucesorio ni trámite judicial alguno), cuando el saldo de la cuenta no excede de \$ 5.000. En iguales condiciones se entrega directamente los fondos dejados entre hermanos, cuando el saldo de la cuenta no excede de \$ 500.
9. Reintegros a domicilio, en casos de enfermedad de los titulares de cuenta, por sumas no menores de \$ 5.
10. Horario excepcional, por intermedio de la Administración Central y de las oficinas de correos habilitadas.

Vesti iz organizacij

Sestanek v Slovenskem domu

V nedeljo se je vršil v društvenih prostorih napovedan članski sestanek. Na sestanku se je mnogo razpravljalo o požitviti in razširjenju društvenega delokroga. Posebno važen je bil razgovor za nakup hiše ali zemljišča. V to razpravo je poseglo mnogo članov. Ker pa se ni moglo članstvo zediniti, kje bi se kupilo hišo ali zemljišče, se je sklenilo, da se v kratkem skliče še en tak sestanek, in se bo o tej stvari razpravljalo in vse potrebno pripravilo, da si društvo končno oskrbi lasten prostor.

PEVSKE VAJE

Pevske vaje za ženske in moške so vsako nedeljo točno ob peti uri pop. Zapomnite si to vsi pevci in pevke ter prihajajte redno, točno in vsi ob napovedani uri. Pevovodja.

Slovenska centralna knjižnica

Dobra knjiga je dober prijatelj, take veli stara modrost. Kdo si ne želi takega prijatelja.

Saj nismo bili v tej stvari Slovenci popolnoma zapušteni. Poleg zasebnih knjižnic, ki so nekatere dosti bogate, so delovale tudi društvene. Sedaj pa je naše kulturno prizadevanje napravilo korak naprej.

V zvezi s slovensko šolo bo začela poslovati tudi knjižnica, ki jo bomo odprli javnosti 18. junija popoldne. Ob 5 uri na Paz Soldán 4924 v prostorih šole, bo otvoritvena slovesnost, na katero ste vsi rojaki povabljeni.

Sedaj je za čitanje že gotova cela omara knjig. V kratkem bodo gotove še nove knjige, tako da bo knjižnica kmalu štela 2000 knjig. Ustreženo bo z novo knjižnico vsem potrebam. Ne le leposlovne, povestne knjige, temveč tudi pesniški umotvori največjih naših in tujih mož, kakor tudi poučne in znanstvene knjige.

Le pridite v nedeljo 18. junija po končani cerkveni slovesnosti, da vidite bogato knjižno zbirko, ki bo na razpolago slovenski javnosti.

dite bogato knjižno zbirko, ki bo na razpolago slovenski javnosti.

Polaganje temeljnega kamna za "Jugoslovanski dom" na Dock Sudu

Polaganje temeljnega kamna za "Jugoslovanski dom" na Dock Sudu, se bo vršilo kakor je bilo že javljeno, v nedeljo 25. t. m.

Slavnost se bo pričela ob 10 uri dopoldne, ko bo tam na mestu prenos radio-ure. Ob 11 in pol bo položitev kamna ter priložnostni govori kumov min. g. dr. I. Cankarja, gospe Popovičeve in predsednika odbora za zgradbo, g. arh. V. Sulčiča. Takoj nato nastopi z nekaterimi točkami Sokol Dock Sud Boca in šolska mladina. Ko bo ta spored končan bodo prisotni pogoščeni s pečenjem (asado).

Vstopnine k slavnosti ni. Odbor vabi vse poštene Jugoslovane, da se te slavnosti udeležijo.

Vidovdanska proslava

Sokol Dock Sud-Boca proslavi "Vidov dan" v soboto 24. t. m. ob 9 uri zvečer, pri kateri nastojajo člani, članice ter moški in ženski naraščaj.

Proslava se bo vršila v dvorani poljskega društva, ulica Billingham 1767 na Dock Sudu.

Sodelovala bodo tudi druga društva.

IZ ROSARIA

POROČILO DEVETEGA OBČNEGA ZBORA SLOVENSKEGA DOMA DRUŠTVA TRIGLAV

Preteklo nedeljo 28. maja je imelo društvo Slovenski dom Triglav deveti redni občni zbor. Udeležba članov je bila razmeroma precej velika.

Tovariš predsednik je otvoril občni zbor ter je v svojem govoru ori-

sal delovanje društva v preteklem poslovnem letu. Potem je nazorno obrazložil pomen naše organizacije v tujini in njene smernice. Pozival je tudi vse starše naj pošiljajo svoje otroke v društvo ter jih že mlade poučijo o pomenu in potrebi društva.

Članstvo je pazno sledilo izvajanju predsednika. Posebno jih je zanimala gospodarska stran društva ter o bodočem gospodarskem delovanju Slovenskega doma v Rosario.

Postavitve temelja lastnega doma, je končal predsednik, je stalo odbor precej truda in skrbi. Da pa smo prišli do tega je velika zasluga nekaterih res zavednih članov.

Sledilo je poročilo tajnika o podrobnem društvenem delovanju, ki je bilo z odobravanjem sprejeto.

Blagajnik je poročal o denarnem stanju društva.

Revizorji so dobili blagajniško knjigo popolnoma v redu.

Prešlo se je na volitve novega odbora, in so bili izvoljeni sledeči:

Predsednik Franc Kastelic, podpredsednik Ludvik Toroš, tajnik Franc Mezgec, podtajnik Joško Grhek, blagajnik Anton Brišar, podblagajnik Ivan Krebelj, knjižničar Renato Casati, Gospodar R. Ladič Casati. Odborniki: Josip Novak, Pavel Urbančič, Anton Velišček, Franc Velikonja, Alojz Simčič in Franc Česnik. Revizorji: Josip Lipičar, Franc Fonda in Valentin Bizjak.

OBČNI ZBOR ŠOLSKEGA DRUŠTVA V ROSARIU

V nedeljo 11. t. m. ob 15 uri, se bo vršil v šolskih prostorih občni zbor Šolskega društva, na katerega so vljudno povabljeni vsi rojaki.

Prosimo tudi naj bi prišli vsi rojaki, člani in nečlani, ki imajo ljubezen do naše šole, do našega sladkega jezika ter lepih domačih šeg. Pogovorili se bomo o vseh zadevah naše kolonije.

Odbor.

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in vedno dobro elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste postreženi.

FRANC LEBAN
UL. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBISČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrežbo v vseh ozirih.

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231
Villa Devoto

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo

Rojakom se priporočata

PETER FILIPOVIĆ

in JUSTO KRALJ

WARNES 2101 esq. Garmendia
La Paternal Bs. Aires

IZ UREDNIŠTVA IN UPRAVNIŠTVA

Adolf M., Jesenice, Jugoslavija. — Vaši prošnji bomo ugodili. Sprejmite naše pozdrave!

Stefan J., Sev. Amerika. — Vaš brat je naš naročnik in vam bo gotovo sam poslal naslov na podlagi oglasa, ki je v listu, kot želite. Pozdravi!

Društvo Tabor, Ljubljana. — List vam bomo še naprej pošiljali brezplačno, kot želite, čeprav tudi naš materjalni položaj ni rožnat, a nam je razumljivo vaše prizadevanje za naše ljudi, ki prihajajo brez sredstev iz zaslužene domovine in tudi oni, ki so že več časa v Jugoslaviji, gotovo ne najdejo vedno zaposlitve ter se obrnejo po pomoč v društvo. Sprejmite izseljenski pozdrav!

N. L., Paraná. — Bomo pogledali kje tiči vzrok, da ne dobivate lista. Zaostale številke vam bomo dostavili. Pozdravi!

J. L. in J. R., Santa Fe. — Naročnini prišli v redu. Hvala za novega naročnika. Pisete, da vam list ugaja, ker svoje čitatelje razume ter vse resnično in pošteno piše. Vsi niso tako odkritosrčni, da bi nam to priznali, čeprav so na tihoma istega mnenja kot vi ter nas v svoji kratkovidnosti raje ovirajo ali se delajo brezbrizne kot pa da bi list in s tem tudi sebe podpirali. Sprejmite naše pozdrave!

K. J., Rosario. — Naročnino prejeli v redu. Pozdravi!

A. F., Las Petacas. — Bomo govorili na prvi odborovi seji, kako je s tistimi notami in če ti jih odstopijo. Pozdravi!

J. S., Chaco. — Naročnino prejeli v redu. Vsekakor bolje pozno nego nikoli. Pozdravi!

J. S., Avellaneda. — Če se jih bo dovoj prijavilo bomo izdali omenjeni besednjak. Doslej se jih je prijavilo še le kakih trideset, a bi se jih moralo najmanj tisoč, da se delo spleča. Pozdravi in na svidenje!

DOPIŠNIKOMA

Dva članka sta radi pomanjkanja prostora izostala. Prideta na vrsto v prihodnji številki.

MODISTKA

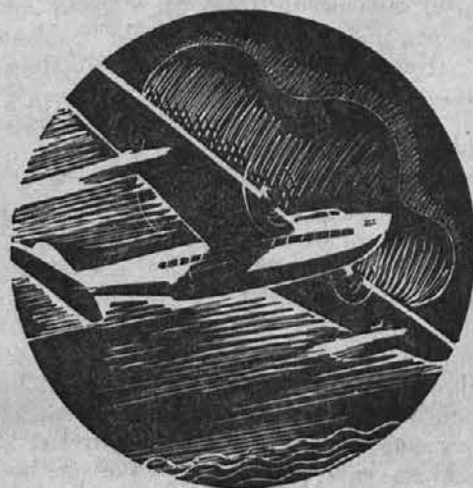
sprejme vaje, ki ima veselje do šivanja. Gral. Cesar Diaz 1657, Capital.

DELO DOBI

več žensk za razna dela. Če ve kdo za kakršnokoli delo, naj nam takoj javi. Delo išče sobar (mucamo).

NAROČNIKI IN NAROČNICE

Kakor hitro vam zapade naročnina, skušajte jo poravnati čimprej, ker od naročnine in oglasov zavisi izdajanje lista.

NAKAZUJTE V ITALIJO IN JUGOSLAVIJO DENAR

Koristen je naš način nakazovanja in Vaša obitelj ga bo prejela v najkrajšem roku v gotovini brez kakih stroškov ali odbitkov, s povratnim potrdilom, katero dostavimo vsakemu odpošiljatelju. Vprašajte na našem

Jugoslovanskem oddelku

v katerem boste vljudno in hitro postreženi v svojem jeziku.

DENAR NAZNACEN

Potom POŠTE, izplačan približno v 25 dneh.

„ ZRAKOPLOVA, približno v 12 dneh.

„ BRZOJAVA, približno v 6 dneh.

Naš način nakazovanja je hiter, varen in praktičen.

Izkoristite ga!

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm 6. MITRE 562

Alsina 999 — Pueyrredón 175

Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

Slovenska osnovna šola v Villa Devoto

VABI

— NA —

VELIKO PRIREDITEV

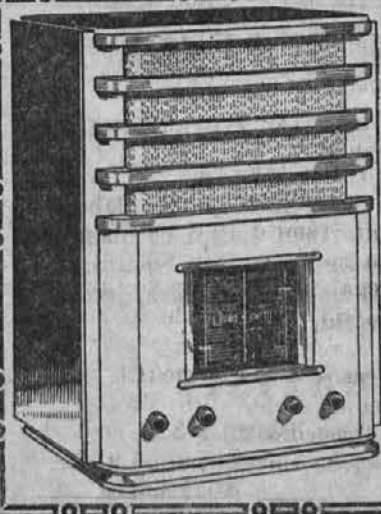
ki se bo vršila v nedeljo dne 18. junija ob 4 uri pop. v prostorih G.P.D.S. v ulici Simbrón 5148 s sodelovanjem sledečih društev: G.P.D.S., D.K.D. Ljudskega Odra in S.P.D. "Ivan Cankar".

SPORED:

- 1) Otvoritev: Godba.
- 2) Nagovor predsednika Slov. osnovne šole.
- 3) H. Sattner: Pozimi iz šole. Moš. zbor Ljud. Odra.
- 4) E. Adamič: Kresovale tri devojke. Zbor Ljud. Odra.
- 5) E. Adamič: Mornar. Meš. zbor Ivan Cankar.
- 6) Aljaž: Opomin k veselju. Meš. zbor Ivan Cankar.
- 7) Razne točke. Mladinski odsek Ivan Cankar.
- 8) N.N.: Venček narodnih. Meš. zbor G.P.D.S.
- 9) J. Laharnar: Kadar mlado leto. Meš. zbor G.P.D.S.
- 10) H. Volarič: Eno devo. Moš. zbor mladinskega odseka G.P.D.S.
- 11) Roža na vrtu zelenem cvete. J. Ž.
- 12) Barčica po morju plava. J. Ž.
- 13) Bratovska ljubezen. Igrica.

Po končanem sporedu prosta zabava.

Odbor.

Od \$ 45.- dalje dobite

radijske aparate

PRIDITE OBISKAT NAŠO HIŠO

GARANTIRANI RADIJSKI

APARATI

1047 Tucumán 1047

Slovenci doma in po svetu

Vprašanje slovenskega jezika v Julijski krajini

Za velikonočne praznike se je mudil v Rimu, kakor smo že pisali, tržaški škof msgr. Santin, kjer je izposloval za Trst novo semenišče. Njegova želja je s tem bila uslišana. Za naslednje šolsko leto se bodo že odprla vrata tržaškim bodočim duhovnikom tega novega cerkvenega zavoda.

Msgr. Santinu se je izpolnila tudi želja, da bodo iz novega semenišča izhajali duhovniki namenjeni za deželo, ki bodo vzgojeni v novem duhu. Vse težave v katerih se nahaja škofija izvirajo iz pomanjkanja duhovništva. Zaradi tega je treba imeti dovolj duhovništva, ki bi moralno in intelektualno odgovarjalo potrebam sedanjega časa. Že pred vojno so dobivali italijanski semeniščniki, ki so študirali v Kopru, podpore od "Lege Nazionale", ti so ostali najzvestejši zagovorniki novega duha in takih duhovnikov si želi tržaški škof msgr. Santin za slovenske in hrvatske predele Julijske Krajine.

Se z druge strani je važna Santinijeva pot v Rim. Ko je pred Mussolinijem razložil potrebo novega semenišča v Trstu, je predsednika vlade vprašal, če so dovoljene v Julijski Krajini pridige v slovenskem in hrvatskem jeziku, nakar mu je bilo odgovorjeno, da vlada ni nasprotna pridigam v našem jeziku. Drugo vprašanje, ki ga je zastavil msgr. Santin Mussoliniju je bilo ali se sme v smislu določb konkordata verouk poučevati v slovenščini, Mussolini mu je odgovoril, da slovenski jezik ni prepovedan. Veseli nas, da smo dobili od predsednika vlade ta-

ka zagotovila, na katero se z upanjem oslanjamo. Pri tem se spominjamo beogradskega sporazuma, z dne 25. marca 1937., ko je grof Ciano omenil tudi naše razmere v Julijski Krajini: "Uverjen sem, da bo to imelo najpovoljnejše posledice za obmejno prebivalstvo obeh držav, ki bo od zaključenega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo občutilo najblagohotnejše delovanje. S svoje strani sem obvestil g. predsednika o potrebnih navodilih, ki so bila dana italijanskim oblastem, ki se tičejo učenja in uporabe hrvatskega in slovenskega jezika in v pogledu bogoslužja v teh jezikih". Izjava ital. zunanjega ministra je bila takrat sprejeta s simpatijo od vseh. Zaradi tega nas danes čudi, da še vedno obstajajo dvomi, ki zadevajo slovenski in hrvatski jezik in njegovo uporabo v cerkvi in prav tako dvomi, ki jih ima msgr. Santin in vprašanja, ki jih je zastavil predsedniku vlade v Rimu. Kot voditelj duhovništva in škofije bi moral vsekakor vedeti in bi moral imeti predvsem točne pojme za razumevanje tako važne zadeve kakor je jezik vernikov tako škofije v Trstu kakor okolice. To so prav male drobtinice, a če drugega ni, moramo gledati tudi na te. Kajti vse tisto, kar je dovoljeno v slovenskem in hrvatskem jeziku, je v resnici malenkostno napram vsemu tistemu, kar bi moralo biti... Toda baš zaradi tega, ker je to vse, kar nam je ostalo, nam še vsako nadaljnje zmanjševanje tembolj boli.

Naj še navedemo drobtinice iz lateranskega pakta, ki ga je Italija sklenila z Vatikanom 11. februarja 1929. V členu 22. konkordata je v par besedah omenjen tudi naš jezik in delne pravice, ki mu gredo. "V slučaju potrebe bodo t. j. duhovniki dobili vikarije ali koadjutorje, ki bodo govorili, tako italijanski jezik, kakor krajevni jezik, da bodo mogli pomagati vernikom v dušebrižništvu v materinem jeziku po cerkvenih zakonih."

Drobne vesti iz naših krajev

Cleveland (USA). — Dne 3 aprila je bil do smrti povožen Andrej Obad star 70 let in doma iz Cerknega na Primorskem. V Ameriki je živel 34 let in apuša ženo, dva sinova ter dve hčeri.

Cleveland (USA). — Iz Woosterja O., je prišla vest, da je tamkaj naglo umrl Ciril Štebil, doma iz Ustja pri Vipavi, ki je bil dobro znan v Clevelandu.

Grahovo. — Umrla je Terezija Brišarjeva, znana po svoji dobroti po vsej okolici. V dobi, ko je cvetela nožičarska obrt na Tolminskem, je zelo pomagala nožičarjem. Znala je tudi več jezikov in je bila močno naobražena ter je vso izobrazbo pridobila kot samoukinja. Prebrala je veliko del tujih in slovenskih pisateljev. Ko je bilo na Primorskem dovoljeno še naše časopisje, je bila pokobila kot samoukinja. Prebrala je veliko del tujih in slovenskih pisateljev. Ko je bilo na Primorskem dovoljeno še naše časopisje, je bila pokobila kot samoukinja. Prebrala je veliko del tujih in slovenskih pisateljev. Ko je bilo na Primorskem dovoljeno še naše časopisje, je bila pokobila kot samoukinja.

Kamnik. — Umrl je vzgojitelj in arhivar Francišek Svetič, star 81 let. Pokojni zapušča brata župnika Josipa Svetiča v Divači. Sožalje!

Novi grad v Istri. — Težko noč sta prebila na morju Angel Stanič in njegov tovariš. Zvečer sta se odpravila na lov v prav lepem vremenu, ki se je kmalu spremenilo in morje, je razburkano premetavalo njihove barke. Iz objema valov se nikakor nista mogla rešiti in sta bila že na kraju s svojimi silami, ko jih je rešil neki ameriški parnik, ki je priplul mimo.

Podgrad. — Ko se je župnik Alojž Žgur vračal iz Ban, kjer je maševal, je padel s kolesa tako nesrečno, da si je zlomil ključnico.

Senožeče. — Umrl je šturm Emil, posestnik in gostilničar, star 49 let. Zapušča ženo in sina edinega. Sožalje!

Trst. — Z dekretom je bilo na predlog Mussolinija odlikovano več poljedelcev, ki so se posebno iskazali, s "kmetijsko zvezdo" (stella al merito rurale). Med njimi je bil

odlikovan Kožba Alfred iz Postojne.

Trst. — Neznani tatovi so odnesli Dori Šavlijevi za 12.000 lir draguljev in zlatnine, ne da bi odnesli pri tem tudi denarja, ki je bil zraven. Na mesto draguljev so postavili pismo, kjer so razložili, da so ostali dolžniki po neki njeni teti, ki je vse zapustila Šavlijevi. Policija poizveduje za storilci.

ZVONIK V TOMAJU SE NAGIBA
Tomaj. — Cerkev v Tomaju so zaprli, ker se je zvonik začel nevarno nagibati. Za popravilo bo treba 20.000 lir.

SIROTTI, KANONIK V KOPRU
Trst, april 1939. — Bivši administrator Goriške nadškofije Sirotti, ki je bil neposredni naslednik kneznadškofa Sedeja, je bil te dni imenovan za kanonika v Kopru. Da je prišel na to mesto človek, ki je splošno znan po svojem sovraštvu do vsega, kar je slovenskega in hrvatskega, gre zasluga sedanjemu tržaško-koprskemu škofu Santinu. Sirotti je bil, kakor znano, tudi hud sovražnik prejšnjega tržaškega škofa Fogarja.

DUHOVNIŠKA VEST
G. Ivan Semič, župnik v Čepovanu, je imenovan za dekana v Kanalu, kjer je skoro vsa povojna leta pastiriral nepozabni Venceslav Bele, ki ga je nenadna smrt tako kruto izrgala iz srede ljubečih ga duhovljanov v veliko žalost vse naše dežele. Želimo novemu g. dekanu o-bilo božjega blagoslova in mnogo uspehov na odgovornem mestu!

NAGRADA ZA DVOJČKE
Josip Klemenčič iz Kanala je dobil iz tožadnega fonda 600 lir nagrade, ker se je njegova družina povečala z zdravimi dvojčki.

SMRT UGLEDEGA GORIŠKEGA MEŠČANA

V petek 21. aprila popoldne so v Gorici pokopali g. Angela Grusovina, lastnika znane restavracije "Transalpina" nasproti severne postaje. Neizprosna smrt ga je ugrabila po hudi bolezni v najlepši moški dobi 39 let. Pokojnik je bil sicer goriški Furlan-Italijan, vendar vedno in v vsakem pogledu nepristranski in v vsem gosti enako ljubezniv in postrežljiv. Tudi v težkih dneh je bila njegova hiša odprta marsikomu, ki so ga drugod neradi videli.

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

slovenska tovarna mozaika

Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorič

J. Pedro Varela 5233

U. T. 50 - 5383

Villa Devoto Buenos Aires

zasebno J. P. Varela 5130

KADAR ISČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires

U. T. 54 - 3588

Užival je zato splošno spoštovanje in velik ugled. Imel je zato tudi pogreb, kakor jih Gorica malo pozna: v tisoče je šlo število njegovih žalostnih spremljevalcev, med njimi zelo veliko Slovencev. Naj postenemu in blagemu človeku in delavnemu gospodarju sveti večna luč!

SMRTNA NESREČA

Volče pri Tolminu. — Povabljen od tovarišev se je peljal 24 letni Jožef Podreka iz znane Andrejtove družine na semenj k Sv. Luciji. V bližini Kozaršč je tako nesrečno trčil z nekim avtomobilom, da si je razbil glavo. Šofer ga je takoj naložil na avto in ga odpeljal proti Sveti Luciji k zdravniku. Ubogi Jože je pa že med vožnjo izdihnil in šofer ga je moral zapeljati v mrtvašnico pri Sv. Luciji. Od tam je bil potem pogreb na volčansko pokopališče. Svetolučane je huda nesreča globoko pretresla. Pomilovali so mladega pone-srečena in žalovali s hudo prizadeto družino. Cerkevni zbor mu je zapel ganljive žalostinke v mrtvašnici in v svetolucijski župni cerkvi. V Volčah so pričakovali krsto domači pevci in velika množica ljudstva, ki se je uvrstila v veličasten žalni sprevod. K zadnjemu počitku so ga položili v družinski grobnici k bratu, ki je tudi umrl star šele 24 let. Dragi Jože, počivaj v miru! Žalajoči družini naše sožalje!

ŠE ENA HUDA NESREČA

Poljubinj pri Tolminu. — Dva vojaka, eden novinec, drugi na vojaških vajah, sta delata za nekim tovornim avtomobilom. Nenadoma se je začel tovornik premikati in nesrečen slučaj je hotel, da je zajel oba vojaka in ju pritisnil ob zid ter ju dobesedno zmečkal. Ostala sta na mestu mrtva.

NOVA CESTA

Podbrdo. — Poročali smo že o gradnji nove moderne ceste iz naše vasi na Petrovo brdo. Cesta teče nekaj časa v dolini v črti nekdanjega kolovoza in se potem vzpne v širokih vijugah na sedlo, kjer se združi s prejšnjo cesto, ki je speljana po poboju hriba. Ta nova cesta je sedaj dograjena, ni pa še izročena prometu, ker smatrajo, da njen tlak še ni dovolj utrjen.

VELIKA SUŠA

Vsa naša Julijska Krajina je zadnje tedne hudo trpela zaradi pomanjkanja dežja. Zemlja se je povsem izsušila, polja in travniki so zamrli, nič več ni raslo, nič več poganjalo. Mnogokje je bilo tudi občutno pomanjkanje vode. Kmetje so vneto molili, da bi se jih Bog usmilil. Večkrat se je zdelo, da bo nebo dalo zaželjene moče, toda hudobna burja je pregnala vse nade. Zadnje dni prejšnjega tedna pa je vendar začelo rahlo deževati. Upamo, da se bo razsušena zemlja vsaj za silo napila.

NOVI GROBOVI

V Šturijah na Vipavskem sta umrla 98 letni Anton Terčelj, oče zidar-skir mojstrov Angela in Rudolfa in 94 letna Marija Repič, šivilja Pokojni Terčelj je bil zavežen krščanski moč in priden gospodar. Repičeva je bila skromna, dobra ženska.

Oba sta učivala splošno spoštovanje. — Na Kalu pri Stržiščih pod Črno prstjo se je za vedno poslovil posestnik Lenart Bizjak, po domače Hintner, star 86 let. Kot znan drvarski mojster je pred vojno prehodil veliko sveta. S trdim delom in varnim gospodarstvom je lepo skrbel za svojo družino. — V šempaski župniji so pokopali gospo Angelo Štrukelj, gospodinjko daleč okrog znane Štrukljeve gostilne na Lijaku pod Ozeljanom. Zadnje čase jo je bolezen hudo pritiskala in je veliko pretrpela. Dočakala je samo 50 let. Bila je skrbna mati in dobra gospodinja. — Iz Spodnje Idrije nam poročajo: V Česnjicah pri Idriji je umrla Marijana Kokel, zgledna gospodinja in dobra krščanska žena; v Krnicah pa 18 letni fant Jožef Kumar za posledicami udara na glavi. — Všem rajnkim večni mir, preostalim pa naše sožalje!

ŽIČNA ŽELEZNICA NA SV. GORO

Dela pri žični železnici na Sv. Goro, o kateri smo že pisali, hitro napredujejo. Poslopje za izhodno postajališče, ki stoji na levem bregu Soče skoraj nasproti znanemu soškemu mostu, hitro raste iz tal. Prav tako tudi dohodno postajališče na slemenu svetogorskega hriba, ne daleč od svetogorskega svetišča, že kaže svoje začetne oblike. V avgustu bo železnica že stekla, tako zatrujejo poznavaleci razmer.

KANONIK BERLOT BOLAN

Msgr. Anton Berlot, goriški stolni kanonik, že več mesecev nevarno bo-leha. Včasih se njegovo stanje zboljša, včasih se pa nenadoma zopet poslabša. Želimo odličnemu voditelju slovenske duhovščine v Julijski Krajini, ki gre že v 80. leto, da bi z božjo pomočjo bolezen premagal in se še lepno vrsto let boril med nami.

DUHOVNIŠKA VEST

G. Oskar Kogoj je bil umeščen na župnijsko Kred pri Kobaridu, katero je do sedaj upravljal. V Kredu je dolgo vrsto let pastiriral, kakor bo še mnogim v živem spominu, nepozabni, prerano umrli Vinko Aljančič.

ŽUPNO CERKEV V VIPAVI SO OROPALI

V noči od 27. na 28. aprila je bila župna cerkev v Vipavi bogoskrunsko oropana. Zločinski tatovi so na nekem cerkvenem oknu prežgali železne križe in vdrl v cerkev. Tam so razbili vrata tabernaklja, vzeli ven srebrna ciborija, raztresli hostije kar po oltarni mizi, ciborija pa odnesli. V zakristiji so postali njihov plen trije srebrni kelhi. Cerkev trpi okrog 8000 lir škode. Orožništvo drzne zločince vneto išče, vendar ni za njimi nikakega sledu. Sumpo, da so se izvežbani rokavljaji pripeljali v trg z avtomobilom, ki je dospel k nam iz Trsta, okrog 11 zvečer. Številke avtomobila si pa seveda nihče ni zapomnil.

SREBENIČ NA SVOBODI

Te dni se je vrnil iz konfinacije bivši komunistični poslanec Jože Srebenič iz Solkana. Bil je obsojen dvakrat po pet let v konfinacijo. Z drugimi kaznimi vred je preživel na jugu države približno 12 let.

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12. GOVORI SE SLOVENSKI

SUTPACHA 28

KROJAČNICA

"PRI ZVEZDI"

Vam nudi najboljše angleško blago (SUPERLAN)

Izdelujem obleke po najnovejši modi — V zalogi je tudi velika izbira vsakovrstnega blaga.

Cene nizke.

Za obilen obisk se priporoča rojakom

STANISLAV MAURIČ

TRELLES 2642 U. T. 59 - 1232

Kako je z Nemci v Jugoslaviji

Nemško časopisje želi, da bi se Nemcem pri nas prav tako godilo, kakor se godi Slovincem na Koroškem. V dneh kot so sedanj, ko se svet tako rad vznemirja, da se, če ne gre drugače, celo sam po nepotrebnem razburja, morda le ne bo odveč, če se dotaknemo vprašanja Nemcev pri nas in navedemo nekaj uradnih številk o tem, koliko je prav za prav Nemcev pri nas, oziroma koliko jih je bilo vsaj pred nekaj leti. Opirati se moramo pri tem le na ljudsko štetje iz leta 1931, ko dosti drugačnega izida pač ni dalo, kot bi ga današnje ljudsko štetje. Za nas bi bil izid tega sedanjega ljudskega štetja še mnogo ugodnejši kot je bil takrat. Po ljudskem štetju iz leta 1931 je bilo v dravski banovini 1.101.815 Slovincem in 25.054 Nemcev — Jugoslovanskih državljanov. Nemci so tedaj predstavljali torej komaj 2.19% celotnega prebivalstva v Sloveniji. Rastreseni so po mestih, kjer delajo kot trgovci ali opravljajo svobodne poklice. Le v Kočevju in po nekaterih vaseh v Ljutomerem okraju, kakor na primer v Apačah, so nastanjeni kompaktno in se bavijo s kmetijstvom. Najstarejše nemško naselje je v Kočevju. Nemce so tu naselili iz Bavarske in drugih jugozahodnih pokrajin ortenburski grofje v 14. stoletju. Po ljudskem štetju iz leta 1931 je v kočevskem okraju 8.665 Nemcev. Od teh je po najnovejših ugotovitvah 5600 iz čistih nemških zakonov, dočim izhaja ostalih 300 iz mešanih zakonov.

V Mariboru živi po podatkih iz 1931 leta 2040 Nemcev, ki so jugoslovanski državljanji, t. j. 6.16% celotnega mariborskega prebivalstva, ki ga je bilo omenjenega leta 33.131. V Ljubljani je bilo tedaj 1326 Nemcev (2.22% celotnega prebivalstva), v Ptuj 283 in v Celju 359. V prvi vrsti je treba poudariti, da je število Nemcev v Sloveniji začelo padati že začasa avstro-ogrske monarhije, torej celo v času, ko je bila vsa upravna oblast v nemških rokah. Leta 1910 je znašalo število Slovincem v tedanji Sloveniji (na Kranjskem, Štajerskem, Goriškem in v Istri) 1.252.940. Nemcev pa je bilo tedaj v teh krajih 116.520. Če odbijemo od tega števila Nemce, ki so padli zaradi priključitve Julijske Krajine pod Italijo, nam ostane vsega skupaj le 87.304 Nemcev, ki so leta 1910 živeli na ozemlju današnje dravske banovine. Po avstrijskem ljudskem štetju iz leta 1910 je bilo v sami Kranjski 27.915 Nemcev, dočim jih je bilo leta 1900 še 28.177. Število Nemcev v bivši Kranjski je stalno padalo. Edino v štajerskih mestih, v Mariboru, Ptuj in Celju, se je število Nemcev povečalo, in to zaradi sistematske kolonizacijske politike, ki je podpirala in pospeševala naseljevanje Nemcev, da bi se na ta način zgradila živa pot na Jadran. V manjših krajih je število Nemcev padalo postojno. Na Vranskem je bilo na primer 1880 leta 52 Nemcev, 1890 leta 48, 1900 leta 32, 1910 pa samo še 12. Središče ob Dravi je imelo v istih letih 21, 17, 9 in nazadnje samo še 4 Nemce.

Po ustanovitvi Jugoslavije, ko je avstrijska kolonizacijska politika izgubila tla in ko je dobilo oblast v roke ljudstvo samo — če se smemo tako izraziti — je odpadlo vsaj ono, kar je umetno ustvarjala avstro-ogrska politika v tem oziru. Nemški uradniki, vojniki, profesorji in drugi intelektualci, ki niso imeli zaslonbe pri ljudstvu, so odšli. Število Nemcev v dravski banovini je leta 1921 padlo na 41.362. Ta čisto na-

ravni pojav se je ponavljal tudi v naslednjih letih tako da je bilo leta 1931 v Sloveniji samo še 25.054 Nemcev, danes pa jih je gotovo še dosti manj, čeprav Nemci po tujem časopisju zagotavljajo, da imajo v Sloveniji nad 30.000 sonarodnjakov.

Julijska Krajina nam tudi še prav posebno lep primer nudi, kako je nemško prebivalstvo skoraj popolnoma izginilo, ko je prenehala avstro-ogrska oblast. Leta 1910 je bilo v goriški in gradiščanski Istri (torej brez Trbiža, ki je pripadel leta 1918 Italiji) 29.077 Nemcev, danes pa je v vsej Julijski Krajini po italijanskih statističnih podatkih samo še 4185 Nemcev, in še ti se držijo samo v Trbižu in v bližnji okolici. Če v zadnjih časih hočemo slovensko javnost prepričati, kako zelo mnogo je Nemcev pri nas, je za to treba iskati vzroka drugod, namreč v dogodkih, ki zadnje čase toliko razburjajo, čeprav po nepotrebnem, tudi slovensko javnost.

Pri tej priliki morda ne bo odveč, če objavimo članek, ki ga je prinesla pred kratkim graška "Tagespost" pod naslovom "Nemška narodnostna politika". V tem svojem članku pisec razglablja o manjšinski politiki Jugoslavije. Med drugim ugotavlja tudi to, da gradiščanski Hrvatje žive z Nemci v tovariških odnosih. List izraža, tudi upanje, da so Nemci v Jugoslaviji prav tako zadovoljni. "Mi smo žalibog", tako nadaljuje omenjeni list, "še daleč od prepričanja, da so Nemci v Jugoslaviji zadovoljni, čeprav so se razmere v zadnjem času v primerjavi s prejšnjimi v mnogočem zboljšale."

Nov grob v Renčah

Na Cvetno nedeljo je po kratki bolezni zatisnil svoje trudne oči Mozeč Jožef, pek in posestnik v Renčah pri Gorici, star 72 let.

Pokojni Mozeč je bil zelo priden in varčen ter skoz in skoz poštenjak. Radi njegovih vrlin je bil tudi vsem, ki so ga poznali močno priljubljen.

Blagi pokojnik je zapustil domačo Karolino in sina Mirkota, ki je poročen na domu ter hčer Marijo, poročeno Vončina v Trzinu. V Trzinu v Jugoslaviji sina Janka, tu v Argentini pa hčer Doro, poročeno Lukežič.

Naj bo blagemu možu lahka domača zemlja! Preostalih pa naše iskreno sožalje!

CERKEV NA SV. GORI IMA NOVE ORGLJE

Nove, mogočne ogle je dobilo svetogorsko svetišče. Blagoslovil jih je goriški nadškof. Ob tej priliki je bila na Sv. Gori prav lepa slovesnost. K blagoslovitvi orgel je razen cerkvenih dostojanstvenikov prihitelo tudi mnogo civilnih in vojaških odličnikov ter drugega občinstva; kajti blagoslovitev je bila združena s koncertom, ki ga je proizvajal franciški umetnik p. Aleksander Santini, organist bazilike sv. Antona v Rimu in profesor glasbe na papeževem glasbenem zavodu v Rimu. G. Vinko Vodopivec je v zadnji "Svetogorski Kraljici" tako ocenil pesniško igro prof. Santinija: "Odigral je izbran spored same klasične orgelske literature in pokazal, da je res izreden umetnik na orglah. Vse odlično občinstvo je vprav očaral z lahkotnostjo ter preciznostjo podajanja in zlasti tudi z mojstrsko uporabo vseh registrov od najnežnejšega, v daljavi se zglobljajočega pianissima do mogočnega, zlasti v basih

zares veličastnega fortissima." — Orgle imajo 27 pojočih spremenov na 2 manuali. Vsa mehanika je na električni pogon. Vseh piščali in piščalk je v orglah 2216.

Jugoslavija je močna

"Journal de Geneve", največji švicarski list v francoščini, prinaša pomemben članek o pravilnosti sedanje jugoslovanske zunanje politike in piše med drugim: "V Beogradu postaja medsebojni boj raznih vplivov od dne do dne večji. Jugoslavija ni majhna, brezoblična država, ki bi jo katerakoli velesila lahko menila tebi nič pohrustala. Jugoslavija je močna organizirana država, posebno močna je pa vojaško. Jugoslavija bi lahko zadelo še tako hude nesreče, toda jugoslovansko ljudstvo je tako odporno, da bo vztrajalo do končne zmage. Imeti Jugoslavijo na svoji strani ali za nasprotnika, je zelo velika stvar. To je tudi vzrok, zakaj se danes velesile tako potegujejo za Jugoslavijo. Če hočemo razumeti beograjsko politiko, moramo pogledati zemljevid. Časnikarji, ki ne gledajo zemljevida, ne morejo o današnji jugoslovanski politiki ničesar pametnega povedati. S takim pisanjem, kakor ga danes opažamo na zahodu, delajo Jugoslaviji veliko krivico. Prav tako krivico so delali prej Poljski. Jugoslavija ima pravičjo in dolžnost voditi politiko, ki je izključno jugoslovanska. Norost bi bila, če bi Jugoslavija začela izzivati sosednje velesile. Kako naj zahtodne demokracije zavarujejo Jugoslavijo? Odhod naj dobi pomoč! Spomnimo se, kako je bilo v svetovni vojni. Kaj vse je morala srbska vojska pretrpeti? V svoji politiki razmerja do Rima in Berlina je Jugoslavija pokazala mnogo modrosti. Zadnji dnevi so naložili Jugoslaviji dolžnost, da še hitreje uredi svoj program. Treba je torej v tej politiki Jugoslavije do Italije in Nemčije pustiti Jugoslavijo pri miru in jo podpreti. Glavno je, da Jugoslavija ne dovoli, da bi ji kdo vzel niti za ped njene zemlje. Naloga Jugoslavije je v tem trenutku kočljiva. Ne zahtevamo in ne silimo Jugoslavije, naj se brez nujne potrebe udeleži splošnega spopada, ki se še ni začel in ki se mu bomo morda vendarle mogli izogniti."

Škof Fogar, zagovornik Slovincem zopet odlikovan

Msrgr. Al. Fogar, bivši tržaški škof, sedaj naslovni nadškof patraški, je bil te dni imenovan za konzultorja kongregacije obredov. Ker je bil msgr. Fogar pred kratkim imenovan za konzultorja kongregacije sv. zakramentov, kakor je poročalo "Vatikansko pismo", je to že drugo odlikovanje sv. stolice upokojenemu tržaškemu škofu. Vsekakor zanimivo in značilno.

KROJAČNICA
Martin Turk
ima na izbero vsakovrstnih vzorcev ter Vam napravi elegantno obleko.
Prepričajte se!
L O R I A 1760
Buenos Aires

Ugodna prilika
za čitatelje Slovenskega Lista
J. J. A. M. E.
Kombinirano pohištvo za jedilnico in spalnico obstoječe iz 15 komadov za samo \$ 225.
Avda. SAN MARTIN 2700
U. T. 59 - 0504
(Nasproti pošte)

SVETOGORSKA KRALJICA SE ŠIRI

Pravijo, da se "Svetogorska Kraljica" po vsej Julijski krajini vedno bolj širi in utrjuje med našim pobožnim ljudstvom. Če se pomisli,

da se 200 naših duhovnikov za njo žrtvuje s tem, da so njeni poverjeniki, potem se ni čuditi uspehu. Žal pa bo ravno ta listič napravil naše ljudi mlačne za slovensko stvar.

DOTACIJE ZA UNIVERZO KRALJA ALEKSANDRA V LJUBLJANI

Dne 2. marea 1939. je ministrski svet dodelil univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani sledeče dotacije: v znesku 700.000 din za odkup zgradbe, ki je last narodnega invalidskega fonda, v kateri je rudarski inštitut univerze v Ljubljani. V vsoti 9.222.375 din za zgradbo prirodoslovnega inštituta filoz. fak. v Ljubljani. V vsoti 826.739 din za dovršitev in notranjo ureditev anatomskega inštituta v Ljubljani. V vsoti 3.250.000 din za dovršitev in notranjo ureditev kemičnega inštituta univerze v Ljubljani, za prenos in instalacijo opreme. V vsoti 10.500.000 din za gradbo zavoda za mineralogijo in tehnično raziskovanje in izkoriščanje mineralov. V vsoti od 2.908.0000 din za dovršitev in notranjo opremo strojnega inštituta tehnične fakultete univerze v Ljubljani.

Naši izseljenci v Franciji

Po statistikah, ki so nam na razpolago, je v Franciji okrog 26.000 Jugoslovancev. Od teh je Slovincem 12.000 do 15.000 in med njimi okrog 7000 Prekmurcev. Za Slovence skrbijo njihovi izseljeniški duhovniki, ki jih zbirajo po prosvetnih, pevskih in podobnih društvih. Med Slovenci imamo tudi dva učitelja, ki pridno pomagata pri delu. V Pas de Calais deluje duhovnik gosp. Zupančič, v Moselu gg. Grims in Svelce ter učitelja Jankovič in Slibar. V Parizu samem je nastanjen duhovnik g. Camplin, ki je postal zadnje leto tudi izseljeniški dopisnik.

V Parizu samem imamo naš poseben urad, ki se bavi samo z iseljeniški vprašanji, v prvi vrsti z delavskimi. Pred leti je bil šef tega urada Slovincem, sedanjí urednik "Slovenca" dr. Kuhar. On je oživil organizacijo med Slovenci, ki še danes opravljajo tako važno delo med našimi ljudmi. Po njegovem odhodu je nastala tu za Slovence občutna vrzel. Kajti na uradu samem in z jugoslovanskim poslanštvom vred ni bilo niti enega slovenskega uradnika. Letos je bil na izseljeniškem komisariatu nastanjen gospod Camplin kot izseljeniški dopisnik. Tako so sedaj odpravljene težave, ki so se prej zmeraj pojavljale pri slovenskih vlogah, ko je bilo potrebno iskati tolmača, pri tem pa so stvari

zastale nerešene. V Parizu izhajata tudi dva lista, ki sta namenjena jugoslovanskim izseljencem. Pisana sta v srbsko-hrvatskem jeziku in včasih izide kako poročilo, ki vsebuje nekaj slovenskih besed. Ustanovitelj prvega lista "Pariške Novosti" je Julij Krlep. Ustanovitelj in urednik drugega lista "Jugoslovanske pariške novine" je Milan M. Krljevič. Za vsakim listom stoji tudi posebna delavska organizacija, ki hočeta biti obe osrednji organizaciji vseh obstoječih društev v Franciji.

RAZSTAVA SLIKARJA PROF. ALBERTA SIRKA

30. aprila dopoldne je umetnostni zgodovinar prof. dr. Fran Šijanec v mali dvorani Celjskega doma ob navzočnosti številnega občinstva s tehtnim predavanjem otvoril kolektivno razstavo del akademskega slikarja prof. Alberta Sirka. Razstava obsega 45 Sirkovih del iz zadnjih dveh let in sicer olja, akvarele in risbe. Razstava očituje zrelega umetnika ter je svojstvena, bogata in zelo zanimiva.

OLAJŠAVE ZA IZVOZ JUGOSLOVANSKEGA LESA V FRANCIO

Z nedavno sklenjeno trgovsko pogodbo med našo državo in Francijo je bilo določeno, da se kontingenti za izvoz jugoslovanskega lesa v Francijo povečajo od dosedanjih 65.000 na 75.000 ton letno. Od tega sme iti 52% v Francijo, ostalo pa v Alžir. Nove olajšave naj odstranijo vse težave, ki so prej branile jugoslovanskim izvoznikom, da niso mogli izrabiti niti vseh kontingentov, ki so jim bili odobreni.

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIČ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

RESTAVRACIJA
"PRI ŽIVCU"
kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravljeni tudi za svatbe.
Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5025 (Paternal) — Buenos Aires

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k
Dr. A. GODEL
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO
ženske bolezni, bolezn. matrice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni
ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.
GOVORI SE SLOVENSKO
CALLE CANGALLO 1542

Japodsko mesto Metulum pod Nanosom

Med "očetov naših imenitna dela, kar jih nekdanjih časov zgodba hrani", je Prešeren po pravici na prvem mestu postavil boj za svobodo Japodov in zaton Metula. Boji, po junaštvu slični japodskim, so se na našem ozemlju odigravali le še v turških časih, zmaga pri Sisku, Zrinjski pri Sisku.

Ilirski narod Japodov je živel na Notranjskem okoli Snežnika (Mons Albius) in se je razprostiral na vzhod čez Liko do reke Une, proti jugu do Jadrana, najkasneje že od početka hallstattske dobe (8. stol. pr. Kr.). Rimska pisatelj Appian in Dion jih delita v primorske in kraške Japode. Razdelitev v plemena, pri njih še posebno razvita, se kaže v izrazitih osebnostih. Šmihel pri Postojni, Tržišče pri Cerknici, Vinica, Podzemelj, Vital pri Prozoru, Bihač — vsaka pokrajina ima drugačno kulturno obeležje. Zveze s sorodnimi Picenti na vzhodni strani Gornje Italije in s Karni ob Soči so očitne. Z Rimljani so prišli l. 171. pr. Kr. v neljubo dotiko, ko jim je konzul C. Cassius Longinus na povratku iz Makedonije opustošil njih domove v zahvalo, da so mu dovolili svoboden prehod. Rimska nevarnost jih je napotila, da so utrdili strmine, ki se vlečejo v Dinarski smeri od Nanosa do gore Lišič (Lišič) na hrvaški meji in so zlasti vidne južno od Sv. Petra na Krasu v dolini Reke. Ogromna gradišča z velikanskimi nasipi, širokimi do 20 m, so zapirala prehode v Pivko dolino in pokrajino pod Snežnikom. (Preiskal sem jih za svetovne vojne l. 1915—1918.) V nasprotju z gradišči na strmih bregovih in vrhovih stolov, sredi doline glavna gradova Šmihel pri Hrenovici in zlasti Javornik v Spodnjem Zemonu pri Ilirski Bistrici.

Ta gradišča so branila svobodo Japodov do l. 35. pr. Kr. Ponovni napadi in pustošenja nemirnih japodskih sosedov v Ogleju in Trstu zlasti l. 52. so napotila Oktaviana, da je l. 35. započel vojno z Japodi ter jo končal z zavzetjem Metula in osvojitvijo pokrajine ob Savi tja do Siska. O pravcu Oktavianovega pohoda se je mnogo ugibalo, kakor so bila različna pač tudi mnenja, kje je stal Metulum. V Metliki gotovo ne, ker se tam doslej ni našlo nič starinskega! Tudi se opis Metula ne sklada ne z metliško okolico ne z Kučerjem pri Podzemlju, ki ima nasipe le okoli enega vrha, ne pa okoli obeh. Prav tako ne z Metljami na Blokah, kjer je le majhno brezpomembno gradišče na Tlačicah. Na Hrvaškem je zelo popularno mnenje, da je stal Metulum na vrhu Vinčič pri Čakovcu blizu Ogulina, mnenje, ki ga je zagovarjal zlasti polkovnik G. Veith. Na Vinčici je res velika prazgodovinska naselbina, toda ni utrjena, kakor pravi Appian o Metulu, in tudi starine ne ustrezajo značaju Metula, o čemer sem se s oskusnim izkopavanjem prepričal. Veith ni bil arheolog in je imel kupe kamenja, ki so jih bili kmetje iztrebili iz polja, za trdnjavske stolpe. Polkovnik Veith si je zamislil potek vojnega pohoda l. 35. na podlagi zemljevida enostavno tako, da je Oktavian prišel iz Senja v čim bolj premi smeri čez Veliko Kapelo v Sisek; na tej poti je ležala Vinčiča-Metulum. Veith je prezrl, da je ta pravica strategično povsem nemogoča. Poti čez strmo Kapelo v tistih časih sploh ni bilo, da bi mogla vojska tam prevazati tren in živila, na rekvizicije v sovražni deželi se pa cesar ni mogel zanašati.

Previdni Oktavian se je pač držal edine mogoče poti proti Sisku, znane že stoletja, t. j. ob Ljubljani in

Savi. Po tej poti sta bila prodira l. 119. konzula Cotta in Metellus iz Ogleja v Sisek. Na Vrhniku (Nauportus, trg, "vicius municipii instar" že v Avgustovi dobi) in v Emoni (rimske koloniji okoli l. 35.) so bivali rimski prijatelji in zavetniki, noriški Tavrski, ki so dali Oktavianu tudi ladje na razpolago, da se jih je posluževal pri obleganju Siska.

Oktavian je bil l. 35. zbral vojsko v Senju. Zlahka je najprej osvojil trdnjave primorskih Japodov Monetium, Avendo in Arupicium (Vital pri Prozoru). Hujši so bili boji s kraškimi Japodi. Oktavian je prodiral iz Senja preko Reke na sedlo Sapiane. Med Jelšanami in Ilirsko Bistrico se pri Dolenjah dolina zoži, ki jo na severu zapira povprečno brdo. Tu so Japodi skušali cesarja obkoliti, toda Oktavian je svoje čete razdelil: srednji klin je prodiral po dolini, dva oddelka pa sta se pomikala po robu nizkih gričev na obeh straneh doline, vedno v zvezi z osrednjo kolono. S prečnega brda so planili Japodi iz zasede, toda bočna rimska oddelka sta jih stisnila kakor v kleščah in Oktavian je Japode tako porazil, da so svoje bližnje glavno mesto Terpo (Javornik v bližini vasi Terpe) brez boja prepustili zmagovalcu. Čez sedlo Šembije je došel Oktavian v Pivko dolino in v položno ozadje gradišča, ki jih je po zmagovitem boju zavzel. Ogljeni ogorki, pomešani z zgodnjegodovinskimi starinami, n. pr. na Silnem tabru, pričajo o usodi in koncu teh gradišč.

Iz Pivke doline se je Oktavian obrnil proti Gradu, kakor pravijo gradišča nad vasjo Šmihel pri Hrenovici. Tu je stal Metulum, glavno mesto kraških Japodov. Mimo je vodila starodavna cesta iz Ogleja in Trsta na Vrhniko, proga, po kateri so hodili svoj čas že Argonavti, in je starejša od one čez Hrušico. Razsežna grobišča v okolici Gradu, pod Kaculjem, za Polšno in pod Mačkovec, kjer je na teh bilo znanstveno preiskanih 234 grobov, vsaj isto število je izkopal posestnik Klanjšek, sovrstnik Jerneja Pečnika, pravi, da je bilo gradišče naseljeno od 7. stol. do konca 1. stol. pr. Kr.

Kakor pripoveduje Appian, leži Metulum ob zelo gozdnatem pogorju na dveh gričih, ki jih deli ozka tokava. Grad leži res pod Nanosom na široki planoti, ki jo obdajajo skoraj na vseh straneh strmine. To planjavo deli od juga spočetka ozek jarek, ki se polagoma razširi, v dva dela. Vhod je na južni strani. Na severovzhodni strani se dviga 7.70 m visok grič Kaculj, na severozapadni strani pa drug, skoraj enako visok grič. To sta griča, ki jih z globeljo vred označuje Appian kot posebnost Metula. Nasipi sestojijo iz kamenja, prsti in peska in so ojačeni z leseno palisado; tu pa tam so porušeni in je skoz nje globoko vrezana

sedanja pot, ki večkrat moti preglede.

Ko je Oktavian došel do Metula, je bilo v mestu zbranih okoli 3000 junakov za obrambo. Cesar se je moral pripraviti na dolgotrajno obleganje. Svoje čete je razpostavil na Mačkovec in na Žluprskem vrhu; le-ta nadkriljuje Grad, toda je bolj oddaljen kakor Mačkovec, ki je od njega lažji dostop do Gradu. Na teh dveh gričih je v aprilu l. 1918., ko sem mesec dni z 20 ruskimi ujetniki raziskaval Grad (veliko prijateljsko podporo mi je nudil ravnatelj postojnske jame g. G. A. Perco, ki se ga s hvaležnostjo spominjam) ležalo v strelskih jarkih obilo ostankov zgodnjorimskih posod in amfor, znak, da so nekdanji taborile čete. Rimske sulice (pilum), strelice s skriljeno ostjo, ki so bile odletele od zidu, in žarne puščice (Brandpfeile) z mrežo za netilne tulje, ki sem jih dobil pod stolpom severozapadne griča, pričajo, da se je tu vršil ljut boj, v katerem so Rimljani skušali zapaliti stolp in obzidje. Drug sovražni sunek je Oktavian usmeril na zapadni; precej položni strani gradišča v smeri z Žluprskega vrha. Pred nasipom je dal na robu vzvišene grebene postaviti lesen stolp, s katerega je vodil vse obleganje. Tu sem zasledil luknje, v katerih so stali vogelni stebri stolpa, ki so bili v tleh s kamenjem zabiti, kakor zabijajo se danes mlaje. V bližini tega stolpa se je Rimljanom po Appianovem poročilu res posrečilo, da so začeli del nasipa in ga osvojili; njegova sežgani ostanki se še povsod izsledijo v zemlji in sekajo pot. Toda Japodi so takoj skrajšali fronto in napravili nov nasip. Posrečilo se mi je, da sem ga zasledil v dolžini 173 m; bil je še 76 cm visok in 2.40 m širok; v zemlji in kamenju so se še videli tramovi, ki so vezali stene, ob obeh stenah je ležalo mnogo oglja sežgane lesene palisade. Toda Rimljani so med starejšim in mlajšim nasipom pridobili večji prostor, na katerem so mogli postaviti napadalne mostove (po Appianu). Ali odpor Japodov je bil še vedno tako silen, da se z novega nasipa uspešno ovirali Rimljani pri stavbi teh mostov; zlezli so celo pod mostove ter jih skušali s sulicami razdreti. Pred tako silo so se Rimljani pričeli umikati in edino osebni hrabrosti Oktaviana, ki je bil s stolpa skočil med bežeče Rimljane na most, je uspelo, da so ustavili umik in ponovili naskoke. Ob Oktavianovem naskoku se je pod težo vojakov podrl most. Oktavian sam je bil ranjen in mnogo vojakov zmečkanih.

Ti napadi so v zvezi z naskokom od Mačkoca sem Japode prisilili, da so se začeli pogajati. Appian poroča: Dali so petdeset talcev in prepustili Rimljanom zapadni del gradišča s stolpom, sami pa so se umaknili na Kaculj. Ko pa so Rimljani zahtevali še izročitev orožja, so jih Japodi poskušali iztisniti iz gradišča. A bil je boj brez upa zmage. V enakih bitki so iRimljani poklali vse moštvo, ki je nosilo orožje. Ko so v mestni hiši zbrane žene videle, da ni več rešitve, so zapalile poslopje, po-metale otroke v ogenj in same poskakale vanj.

Prof. dr. Walter Schmid.

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJŠEK

Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325

U. T. 22 - 8327

DOCK SUD

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

Neverjetno!

Prva Slovenska krojačnica v Villa Devoto Vam nudi ugodno priliko za zimske obleke, suknje in površnike **NE ODLAŠAJTE** V zalogi velika izbira prvovrstnega blaga — Priporoča se

DANIEL KOSIČ

Villa Devoto

Ul. Calderón 3098

Zeliš imeti lastno hišo?

Če nameravaš kupiti si lastno hišo na takojšnjo plačilo, na daljše ali krajše obroke na kateremkoli kraju mesta ali predmestja, obrni se za informacije na uredništvo SLOVENSKEGA LISTA.

Zeliš prodati hišo?

Obrni se istotako do nas. Prinesi načrt hiše in prodajne pogoje.

Poškodbe na delu

Radi poškodbe na delu ali katerekoli sodnijske zadeve, ki jo ne moreš sam rešiti, obrni se do nas, ki ti bomo poskrbeli zanesljivega odvetnika.

Zdravniška pomoč

Zeliš vestnega zdravnika ali zobozdravnika, ti damo potrebno priporočilo.

Previdnost povsod

Velika večina ljudi je poštena in ne mara nikogar oslepariti. Skoro povsod pa se dobijo posamezniki, ki se preživljajo s sleparjenjem zaupnih ljudi. Nekoliko nezaupnosti je torej vedno na mestu napram vsaki osebi, katere dobro ne poznamo. V neki ameriški reviji je bila nedavno priobčena dolga vrsta primerov, v kakršnih je previdnost na mestu. Nekaj najbolj značilnih naj bo navedenih v naslednjem.

Nikoli ne podpisite nikakega dokumenta, dokler ga niste pazljivo prečitati in razumeli. Pametno je tudi obdržati kopijo podpisane listine.

Ako dobite od kake firme pošiljatev ovratnice, svinčnikov ali česa sličnega, kar niste naročili, vam pošiljke ni treba plačati in tudi ne vrniti; poslanih predmetov pa ne smete rabiti.

Razprodaje potom dražbe predstavljajo dostikrat način, da se prefrigani ljudje iznebe malovrednih predmetov za visoke cene.

Mnoge medicine proti debelosti so čisto navadna sleparija, nekatere so pa še zdravju škodljive. Nikoli ne rabite takih zdravil brez zdravnikovega nasveta.

Nikoli ne vnovčajte čekov neznanim osebam. Ček je lahko ukraden, ponarejen ali brez pokritja in izguba bo vaša.

Po povzetju poslanih pošilk, naslovljenih na sorodnike, ki so malo prej umrli, ni priporočljivo sprejeti in plačati. Dobijo se sleparji, ki zasledujejo naznanila smrti v listih, nakar pošiljajo na naslov pokojnikov razno blago po povzetju po pretiranih cenah, prepričani, da bodo sorodniki plačali.

Milijone dolarjev so že izdali lakoverni ljudje za iskanje in inzter-

ALI SI ŽE PRIDO- BIL NOVEGA NA- ROČNIKA?

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultraviolečni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciccarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nadrž, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAVEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

Poslužujte se PREVOZNEGA PODJETJA "Expreso Gorizia"

Franc Lojk

VILLARROEL 1476

U. T. 54 - 5172 — 54 - 2094

Trgovina čevljev
BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

Slov. Babica

FILOMENA BENES-BILKOVA diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernándeza. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjut. do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Potreba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621

U. T. 38, Mayo 8182

Sedaj je prilika

Malo nas poznajo drugi. Koliko krat je vse zgovornosti, treba, da komu dopoveš kdo si. Če se predstaviš za "Austriaco", s tem nisi povedal nič. Prav gotovo, da nas ta beseda ne bo dovolj označila. Mislim da pač nihče ne čuti potrebe, da bi se predstavil za "redento Italiano"! Za Jugoslavana se tudi prav ne more predstaviti tisti, kateri ima potni list italijanske države... iz-
vzemi, da reče, da je italijanski državljani ali jugoslovanske narodnosti.

Tako smo res kot čreda ovac, ki smo pogosto deležni zaničljivega pridevka "polacos", seveda iz navadnih ust ignoranta.

Edini način mogoče bi bil, ako se predstavili za "Slovence". Tisti, ki kaj vedo, bodo že razumeli, kaj to pomeni.

Toda, ko ugovarjal kdo "Saj za Slovence pa še celo nič ne vedo" in so le del slovanskega naroda, ki ima drugačno narečje.

Res je to. Res je pa tudi to, da smo si tega sami krivi. In to je seveda tudi naša usoda. Sedaj, ko živimo v dobi tolikih zapletov, ko z nezaupanjem gledamo v bodočnost, ko bo nemara Soča spet imela priliko, da nekaj novega doživi... pa se tako malo, lahko rečemo nič, ne imenuje "Slovensko vprašanje". Kot da tam ob Soči ni nič narobe... grobovi molče! Molči Soča in bo molčala, dokler ne bodo spregovorili ljudje.

In kdo naj spregovori? Tudi to vemo.

Sedaj je čas. Slovenska zemlja ob Soči bo doživela letos dogodek, tako velik, da bi vzdignil vse narodne sile kakšnega mogočnega naroda, dogodek ki ga ne more zlepa kak narod zaznamovati v svoji zgodovini. Ta dogodek je svetogorska 400 letnica.

Nic dvomim, da se bo marsikdo prezirljivo nasmehnil ob tej besedi....

Pa tudi o tem ne dvomim, da bo vsakdo v komur je nekaj dobre volje za trezno presojo dogodkov, nazadnje le razumel, kako velikega pomena je za nas prav ta svečana štiri-
stoletnica.

Kdaj bomo imeli lepšo priliko, da vzbudimo med tukajšnjim svetom

zanimanje za tisti košček zemlje, ki mu rečemo "naša domovina"! Saj vemo, kakšen je svet. Zanima se samo za senzacije. Gola dejstva ne najdejo prostora ne v dvoranah, ne v časopisju in ne v revijah. Le tisto, kar ima značaj senzacije, le tisto more tudi med ljudi.

In zares ne bomo imeli kmalu prilike, da bi nam bil na razpolago kak dogodek, kateri bi nam dal tako ugodno priliko, da se pred javnostjo predstavimo.

In kako naj bi se to zgodilo? Najprej je treba poseči po tukajšnjem tisku.

Ne bo težka stvar uriniti v vse večje dnevnik nekaj člankov o tem dogodku, ki bo nedvomno zanimal vse. In če bi imeli še kaj takih rojakov, ki bi znali podati kake lepe vojne spomine iz soške fronte pod Sveto Goro, gotovo, da bi bilo lahko dobiti prostora po časopisju in revijah, da bi se objavilo.

Največjega pomena pa bi bilo, če bi priredili lepo slovesnost v širokem obsegu, na kateri bi imeli seveda tudi priliko, da povemo še kaj drugega kot samo tisto, na kar se dogodek 400 letnice nanaša.

Gotovo ne bomo imeli kmalu lepše prilike, da tukajšnje ljudi privabimo na našo prireditev, kakor nam jo nudi vprav ta 400 letnica.

Da bi pa ta načrt res čim popolneje uspel, bi bilo treba upreči vse slovenske sile.

Imamo toliko društev, ki vsako po svoje skuša kaj koristiti. Mislim, da smemo priznati vsakemu dobro voljo za dobro stvar, le da idejno hodimo precej daleč narazen. Sodim pa, da ni nobenega društva, katero ne bi bilo pri volji, da stori kar največ v ta namen, da se naše ime prizna s častjo in pa tudi: v prid naše boljše narodne bodočnosti tam doma.

Zato mislim, da smem s trdnim upanjem na dober sprejem apelirati na vsa naša društva, da bi se dala na razpolago s svojimi najboljšimi močmi, da priredimo nekaj res primerne za ta veliki jubilej.

Morda bodo nekateri iz idejnih ozirov nasprotne misli. Tudi njim naj velja moja prošnja in naj upoštevajo, da je narod sam in njegova svoboda, njegova bodočnost neskon-

čno več, kakor pa so mesebojni prepripi, ki se vsako stoletje menjavajo. Le narod preživi tisočletja in sedaj gre za blagor naroda, kjer je treba svoja osebnostna mnenja podrediti vseobči koristi.

Prav posebno pomembno bi bilo, izdati posebno publikacijo, v kateri bi se predstavili širši javnosti.

Boste rekli: to pa spet stane denarja!

To je res. Pa spet nismo tako ubogi, da ne bi spravili skupaj nekaj pesov. Kako lepo bi bilo, če bi se prijavili vsi naši ljudje, ki imajo kako lastno podjetje, od čevljarjev in šivilj pa do tovarnarjev in zdravnikov... Ta publikacija bi mogla biti kakor nekak slovenski "adresar" za to deželo. Vsak bi z malenkostjo prispeval, pa bi imel notri svoj oglas in tako bi se plačal strošek takega dela. Izdali bi lahko celo knjigo.

Za nekatere bo nedvomno odločevala pri presoji tega predloga želja, da se stori nekaj koristnega za slovenski narod, oziroma slovanski narod.

Za druge pa bo vodilna misel ta: obrnimo se na našo nebeško Mater, ki kraljuje iz Svete Gore nad našo trpečo zemljo, naj spet dvigne svoj roko in pošlje žarke sreče na narod, ki je skozi toliko stoletja pri njej pomoči iskal in tudi našel.

Saj ga ni drugega, komur bi mogli potožiti naše gorje in z zaupanjem pričakovati pomoč.

Naj bo vse naše delo za proslavo svetogorske 400 letnice, kakor goreča molitev, ki ne bo ostala neuslišana.

Janez Hladnik

Cerkve na Sv. Gori po vojni

CERKVENI VESTNIK

11. junija: maša na Avellane di za pokojne Lešnjak. Molitve na Paternalu.

18. junija: maša na Paternalu za Sebastjana Mozetič. Molitve na Avalos 250, ob 3 h procesija, ob 4 uri litanijske in posvetitev.

11. junija bo že tretja obletnica slovenske službe božje na Avellane di. Pridite torej v obilnem številu.

18. junija bo z vso slovesnostjo praznik 400 letnice Svete Gore. Blagoslovili bomo podobo svetogorske Marije v navzočnosti številne duhovščine in tudi cerkvenih dostojanstvenikov. Marijino podobo bomo v začetku prinesli v cerkev v sprevedu. Nosile bodo njeno podobo belobelečene deklice.

Po končani pridigi bo darovanje za kritje stroškov za novo sliko, ki je lepo umetniško delo.

Darovanje se bo vršilo okrog oltarja in prosim vse rojake, da se ga

udeležite in položite vsak vsaj mal darček. Vsak bo dobil pri tem lepo spominsko podobico, ki so že tiskane. Prav lep spominček bo, ki ga boste radi poslali tudi svojem domu za spomin. Kdor bi pa želel teh podobice kaj več, jih bo dobil 10 za 50 centavos.

Popoldne se bo vršila slovesnost na Avalos 250, tam kjer je bila nekdanja slovenska služba božja. Ob 3 uri se prične procesija s Svetim R. Telesom.

Ob 4 uri bomo pa spet v cerkvi, kjer bodo pete litanijske in posvetitev svetogorski Kraljici.

Po cerkveni svečanosti pa bomo stopili v prostor slovenske šole, kjer bo otvoritev centralne knjižnice.

*

Slovesnost v Lurdu 28. maja je zelo lepo uspela. Zbralo se je kakih 600 Slovencev. Kar dolga procesija nas je bila. Tudi v Tropezonu je bila dopoldne lepa slovesnost. Zbralo se je do sto naših ljudi.

*

DVA KRSTA

Krščena je bila na Paternalu Flora Marta Kavčič, rojena v San Martinu. Stariši Mihael in Pepca žive v Villa Lynch. Krstil je g. Jože Kastelic.

V cerkvi sv. Jožefa pa je bil krščen Hektor Igor Sulčič, sinček našega rojaka arhitekta V. Sulčiča. Za botre so bili minister Čehoslovačke František Kaderábek in njegova soproga, gospa Ružica. Krstnemu obredu je prisostvovalo tudi več prijateljskih družin.

Janez Hladnik

POZOR!

Morda ste prezrli v sporedu svetogorske 400 letnice, da naj pridejo deklice oblečene v belo.

Zato naj se posebno opozorim, da pridite to nedeljo na Paternal (Av. del Campo 1653), da se določijo vse podrobnosti.

Na dan slovesnosti bodo deklice spremile Marijo, in ji trosile cvetje, ko jo bomo v sprevedu prinesli v cerkev.

Gotovo ni nobene matere, ki ne bi želela, da njeni otroci dožive ta lepi dogodek. Zato se potrudite, da boste imeli na ta dan čim lepše spomine.

Poskrbljeno je tudi že za to, da se bo ob tej priliki snemal film, zato pa je treba, da je vse čim boljše pripravljeno.

V belo naj se oblečejo kar vse deklice, male in velike.

Podrobno navodilo sledi v prihodnji številki Sl. lista.

To nedeljo (11. jun.) popoldne pridite na Paternal, kjer se bomo vse osebno dogovorili.

ZGODOVINSKI ROMAN

Caričin ljubljenc

Nadaljevanje 141

Odpeljala sem ju iz malega lovškega dvorca in ju sprejela kot gosta v svojem dvorcu.

Vzljubila sem ju.

Prepričala sem se, da sta to dobra, poštena in zvesta človeka, poklicala sem Lebruna in se z njim posvetovala, kako bi jima pomagala in omogočila življenje v bodočnosti.

Kaj pa je dejal moj upravitelj?

Poglejte ga, tam-le sedi, naj sam pove, kaj mi je dejal?

— Mon Dieu, vzkligne Lebrun. — Kneginji sem svetoval da bi dala to malo najemniško hišo Apraskinu in Mili, ker sem bil prepričan, da bi nihče ne mogel tako gospodariti temu premoženju, kakor ta dva.

— Posestvo je bilo zelo zapuščenost, ko sta se Apraskin in Mili priselila semkaj. Sedaj pa so vsa polja obdelana, povsod raste žito. Krave iz ostala domača živina je v najlepšem redu, z eno besedo:

— Apraskin in Mili sta naredila iz zapuščenega zemljišča najvzornejše gospodarstvo.

— Ali ju Pavel Soltikov ni več preganjal?

— Ne! — je vzklignila Natalka. — Moj brat Pavel ni vse do svoje smrti niti slutil, kdo sta moja najemnika. Za Apraskina se pa sploh ni več zanimal, kajti vedel je, da bi ga enooki mladi mož mogel tožiti.

Zato pa si je Barjanski tembolj prizadeval, da bi se pomiril z mladim parom, kajti Apraskin je bil sedaj najemnik in Barjanskemu se ni bilo treba več sramovati zetovega uboštva.

Nekega dne — bila sem ravno v gosteh pri svojih najemnikih — se je ustavila pred hišo neka kočija, Apraskin pa je zaklical Mili:

— Tvoji stariši so se pripeljali, ali

jih hočeš videti?

Modre oči mlade žene so se zasvetile, Mili se je vzravnila in ježno odgovorila:

— Ti ljudje niso več moji stariši! Prodali so me hoteli, ločiti so naju hoteli, nameravali so me ponižati v tvojih očeh. — Ne maram, da bi prestopili prag najine hiše, — ne maram jih videti!

Tedaj pa je pograbil Apraskin bič in se postavil na prag kakor vojak, ki stoji na straži, Barjanskega kočija pa se je ustavila pred hišo.

— Moj dragi zet, — je zaklical Barjanski s svojega sedeža, — naposled te zopet vidim.

Apraskin ni ničesar odgovoril, temveč dvignil svoj bič in ošvrknil z njim konja, ki je stal na njegovi strani, tako da se je revež splašil in skočil v stran.

— Kaj delate? — je zavpil Barjanski in potegnil vajeti ter zopet pripeljal pred glavna vrata.

In bič je zopet zadel, — tokrat pa ne konja, temveč starega Barjanskega.

— Znorel je! — je zavpila gospa Barjanska, ki je bila zopet oblečena v svojo staromodno črno obleko.

Bič pa je zopet zažvižgal in zloba ženska je dobila udarce po ustih.

— Izginite! — je zagrmel Apraskin. — Če me ne ubogata takoj, bosta občutila kaj premore moj bič.

Pokazal sem že, da nama nista dobro došla, opozorilo pa, ki sem ga dal vajinemu konju, vama ni bilo dovolj.

— Vedite torej, da vaju Mili in jaz nočeva več videti. — Ste li razumela?

Med nami so ukinjene vse vezi!

Hoteli ste naju ločiti, — niste hoteli, da bi postala Mili žena dobrega in poštenega človeka, ljubše bi vam bilo, da bi postala ljubica mladega in vihravega kneza.

Izginite, — poberite se k svojemu knezu! — Tukaj stanujejo poštene

in srečni ljudje.

In Apraskin je dvignil bič in ošvrknil z njim Barjanskega, njegovo ženo in konja. Stari Barjanski se je skrli za svojo ženo, visoka gospa pa je odprla svoj dežnik, da bi se obvarovala besnih udarcev z bičem.

Konj pa je planil in pobegnil s kočijo po cesti proti gozdu.

Od tega dne nista tašča in tast prihajala več k mladima.

Navzoči so pazljivo sledili Natalkinemu pripovedovanju.

— Sedaj nam morate samo še pojasniti zadevo o Apraskinovem očesu, — reče Mirovič. — Rekli ste nam, da ga je v borbi z vašim bratom izgubil.

Da, to sem vam rekla.

— Vaš brat ga je torej samo lahko ranil?

— Ne, — odgovori Natalka. — Moj brat ga je težko poškodoval — Apraskinu je izteklo oko.

— Tedaj vas ne razumem, — vzkligne Mirovič. — Ali bi mi hotela to razložiti? — Doslej se ni posrečilo še nobenemu zdravniku, da bi nadomestil izgubljeno oko, pred kratkim pa sem čital...

Mirovič je naenkrat umolknil.

Ah, za vraga kako nespreten je bil! — Tega bi ne bil smel reči pred Elizabeto! Ni smel omeniti tega, kajti tudi Potemkin je izgubil svoje levo oko, tudi njega je ranila konica meča in zdravnik mu je moral z operacijo odstraniti oko.

— Kar končajte stavek, Mirovič! Kajnega, mislili ste na Aleksandra Potemkina, caričinega miljenca, — oh, kako so bile bridke te Elizabetine besede, — mislili ste na to, da je tudi on izgubil svoje oko. Tudi jaz sem čitala v časopisih — vse vem!

— Da, to sem hotel reči, — je nadaljeval Mirovič. — Knez Orlov je ranil Potemkinovo oko.

— Čeprav je bil Katariinn miljenec deležen vseh olajšav zdravniške vede in najboljše nege, sem čital v

časopisih, da mu kljub temu niso mogli rešiti očesa. Odslej mora nositi črn ovoj na očesni duplini.

— Odkar pa je izgubil Potemkin oko, se počuti strašno nesrečnega, to pa je tudi čisto razumljivo, kajti moj nekdanji tovariš je zelo ničemu-ren.

— Radi tega mi je to, kneginja, kar ste pripovedovali o Apraskinovem očesu popolnoma nerazumljivo, — je nadaljeval Mirovič po kratkem molku.

— Dejali ste, da je izgubil oko, ni pa smo videli, da ima Apraskin v glavi dvoje očes.

— Da, to smo videli, — vzkligne sedaj tudi Peter Voroncov, — čeprav je njegovo desno oko nekam čudno.

— Prav, vprašali bomo Apraskina samega — odvrne Natalka in se nasmehne. — Naj nam sam pove, kaj je na stvari. — Oko je izgubil in vendar ga ima. — Mar ni to pravcata uganka?

— Da, tudi mi smo radovedni, kako jo bomo razvozljali — vzkligne Mirovič.

— bodite tako dobri in pripeljite Apraskina k nam.

— Dragi Lebrun, — reče Natalka, praskina k nam.

Stari Francoz je vstal in odšel.

Čakali so samo nekaj minut in oskrbnik ter najemnik sta se pojavila.

Apraskin je prišel s svojo lepo mlado ženo se je nežno stisnila k mlado ženo, držala sta se za roki, svojemu možu.

Človek bi si nikdar ne mislil, da lo zadovoljstva in sreče.

— Gospoda moja, nočaj je prekrasen večer — reče Apraskin in stopi k svojim gostom. — Kadar je tako lep večer, takrat čuti šele človek, kako lepo je življenje na vasi! Za nič na svetu bi ne hotel živeti v mestu.

— je rekla sedaj tudi Mili.

— Jaz bi sploh ne hotela živeti v — Meni ugaja samo življenje na vasi — komur ni dano, da bi videl kako vse cvete in brsti, ne bo nikdar prodlr v tajnosti prirode in v božanstvo sveta.

Kneginja Natalka je ponudila Mili roko in jo potegnila k sebi na klop, Apraskin pa je sedel k možkin.

— Moj dragi Apraskin, — je vzklignila Natalka, — pravkar sem pripovedovala zgodovino vajine ljubezni, lahko si mislite, da so vsi slekim zanimanjem.

dili mojemu pripovedovanju z veliki Apraskin je malo pordečel.

— Mislim, — odvrne mladi mož, — da ta povest ni tako čudna. Kaj podobnega se mnogokrat zgodi, ker mnogo je staršev, ki ne vidijo sreče svojega otroka in mislijo, da bodo svojo hčerko osrečili samo tedaj, če je bodo izročili bogatemu možu.

— Apraskin, — reče Natalka, — svojim prijateljem sem pripovedovala, kako ste izgubili svoje oko. Povejte, ali sem govorila resnico, ali pa sem se prevarala?

— Kneginja, — odvrne Apraskin, — govorili ste resnico. — Moje desno oko je uničeno in se ne nahaja več v očesni duplini.

— Toda, dragi prijatelj! — je vzklignil Peter Voroncov, — tega pač ne morete trditi nam. Mi vendar vidimo, da imate oko v glavi.

Apraskin je dvignil roko k svojemu desnemu očesu in čez hip je položil na mizo neki majhni predmet.

Apraskin se nasmehne in reče:

— Ali imam tudi še sedaj desno oko v glavi? — in se obrne k Voroncovu.

Vsi so se začudili.

Kaj takega niso še nikdar videli, niti slišali. Steklo oko, ki je bilo do pičice podobno pravemu, ki ga je Apraskin vzel iz votline kadarkoli ga je hotel.

GOSPOSVETSKO POLJE

Pod mano v tmo zagrinja se poljana,
kot da nad bojnimi bi letel polji,
izginjajo bregovi, reke doli,
že kažejo se meje Korotana.

Tam se vršila je slovesnost znana:
kot kralj sedel je kmet na skalnem
[stoli,
pred njim stal knez je s spremstvom
[na okoli,
in slušal zakon starega slovana.

Knez bil oblečen je v obleko kmeta,
in prej dobil udarec je na lice,
ko bila mu oblast je dana sveta,

da bi, kdor vlada, vedno dobro vedel
da v rokah naroda so vse pravice,
prej nego je na vojvod prestol sedel.
Jan Kollar (1793-1852)

Ko je hodil skozi našo domovino,
da obišče južne Slované, je Jan Kollar
zložil ta-le sonet. Kar on opeva,
"Ustoličenje slovenskih vojvod", se
že davna stoletja ne ponavlja več.
Ampak ustno izročilo gre iz roda v
rod. Tako so tudi njemu povedali,
besede prejšnjega rodu in on je, kot
pesnik z lepimi besedami ovekovečil
stari slovenski slavnosti. Najprej so
na Gosposvetem polju ustoličevali
kneze "naše krvi", med temi je bil
posebno znamenit knez Kocelj (861
do 885) kasneje pa tudi tujce, kate-
ri so pa kasneje dobili preveč obla-
sti v roke in z njo zatrti stare obič-
aje. Knez Kocelj je takrat vladal
skoro vsem slovenskim deželam:
Karantaniji (sedanje slovenske de-
zele), Posavski krajini (sedanje hr-
vatske dezele), Spodnji Panoniji
(sedanja Ogrska), Zgornji Panoniji
(bivša Avstrija ali bolje rečeno se-
danja nemška Ost-marka) in Veliki
Moravski (Češka, Moravska in Slo-
vaška). To je bila velika slovenska
država v znani zgodovini. Zato sta
tudi brata Ciril in Metod (slovenska
apostola), bila sprejeta nad vor kne-
za Kocelja in z uspehom delovala v
teh deželah. Sploh je bil knez Kocelj
celo dalekoviden, a po njegovi smrti,
so kmalu začeli vpadati v njegove
dezele od severa Nemci od vzhoda

Madžari, tako, da so združene deže-
le začele razpadati, ne le radi vpa-
dov, ampak v prvi vrsti, radi neslo-
ge med brati. Pozneje so se še ne-
kajkrat, čeprav ne v takem obsegu,
združile in spet razpadle. Zgodovina
se v njih prerada ponavlja. Zato se
slovenske dezele z leta v leto krčijo,
na našo žalost. Ampak, če se bomo
od zgodovine učili, ne bomo propa-
dli. Zato stopajmo s starimi skuš-
njami in z novimi silami usodi nas-
proti.

Slovan

Slovan je vedno ljubil
svojo domovino;
več ne bo jo izgubil
očetno dedovino.

Slovan svobode hoče
za brate svoje vse.
Naj ta želja vroča
izpolni kmalu se!

Mnogo pač po svetu je
slovenskih nas sinov.
Naj bi vsak zavedal se
kaj nalog je njegov.

Leopold Šetina, Bs. Aires.

PANONIJA

Se enkrat v naših glasih se odzovi
last lepa kneza Prvine nekdanja,
in kneza Kocelja domovina bajna,
odzovi že nad blatnimi bregovi.

Naj dvignejo nad teboj se bregovi,
in v njih svetinja ona večnotrajna,
ki roka jih Metoda svetotajna
obdala je z nadzemskimi darovi.

O sprejmi zemlja, me v naročje svoje
in vode tvoje svete čudovite
iznite sreča bolečine moje,

posebno rane, ki mi jih zadala,
je zemlja tuja, iz sreča izmite,
o dajte ve mi, kar je vzela Sala!
Jan Kollar.

— Kdo vam je napravil oko?

— Kdo? — vpraša najemnik. —
Gospodična, sam sem ga napravil,
kajti na vsem svetu ni trgovine, kjer
bi si ga človek mogel kupiti. Prepri-
čan pa sem, da bi bil marsikateri
zemljan srečen, če bi poznal mojo
idejo.

— Gospod Apraskin, — reče Eli-
zabeta, — v vaših rokah leži velika
sreča. — S svojimi deji bi si lahko
zaslužili ogromne vsote denarja. To-
da, povejte mi, kako se vam je po-
srečilo, da ste ga napravili?

V vasi je neki obrtnik, ki izdelu-
je steklene predmete, — odvrne A-
praskin.

— Obrnil sem se nanj in ga pro-
sil, naj bi mi naredil steklen pred-
met, ki bi bil približno tako velik,
kakor človeško oko, ki bi šlo v mo-
je očesno duplino.

— Obrtnik je v začetku mislil da
se šalim.

— Ko pa sem ostal pri svojem
sklepu, mi je napravil oko — to se
pravi, napravil mi je komad stekla
v obliki očesa.

— Jaz pa sem ga začel brusiti in
sem tako dolgo poskušal, dokler ga
nisem postavil v očesno duplino, in
mi ni povzročilo nobenega neugod-
nega pritiska.

— Potem pa sem sedel pred zrea-
lo in jel natančno opazovati svoje
zdravo oko.

— Na steklo sem narisal iste
barve, iste oblike — in pogledjte, go-
spoda moja, oko je podobno prave-
mu.

Apraskin je dal stekleno oko zo-
pet v očesno duplino.

Vsi so hvalili iznajdlivega Apra-
skin, stiskali so mu roko in mu če-
stitali na njegovi iznajdbi.

— Poslušajte, dajte mi svojo ro-
ko, vi pa, gospa Mila, — se je obrni-
la Elizabeta k njegovi mladi lepi
ženi, — ne smete biti ljubosumni.

— To, o čemer bom govorila z
vašim možem, vas bo srečilo, morda
po bo osrečilo tudi mene, kajti zna-
ne vam je, da so ljudje sebični in

MAJ V DOMOVINI

Mlad in srečen, lep kot zarja,
majnik k nam prišel je.
V širne, nepoznane dalje
muhašti april odšel je.

Zvon srebrni v mlado jutro
z lin skrivnostno zadonel je,
slavček v grmu pesem zvonko
majniku v pozdrav zapel je.

Maj prinesel je v deželo
sončnih žarkov polne vreče.
O, še meni daj veselja,
daj mi dneve tihe sreče!

Olga Kurentova, Zagorje.

KAJ NAJ POVEM?

Vsi mi pravijo, da sem boječa,
preponižna in preveč molčeča.
Kaj pa naj povem, da vam bo všeč?
Sami veste dosti in preveč!

Kar pripovedujete, saj poslušam,
vse v spominu obdržati skušam —
saj je v kupu plev navadno skrit
tudi zrnje kleno zlatih žit.

Glásu prisluškujem, ne besedam;
ne v oči, globoko v dušo gledam.
Misli v lepó vrsto uredim,
v dno srca zaklenem in — molčim!
(Marija Brenčič)

Turjak na Dolenj-
skem

Ste že bili kdaj na Turjaku? Ne
še? No, potem še ne poznate vseh
prelepih naših krajev, ki so posebej
zanimivi na zemljevidu lepote
slovenske zemlje. Pojdite tja na do-
lenjsko sonec, med holme bukovja,
gumičevja, brez, hrastovine, čez
travnike v gmajne in pašnike. Poj-

lite v zdrave smrekove gozdove, v
objem pohlevnih holmov, med liva-
de in polje in bele domove, kjer
prebivajo krotki, gostoljubni in
zdravi ljudje. Ob mirnih potokih
boste poslušali ropot skritih mlinov,
ki meljejo ta sladki, dobri kruh.

Skozi vedre vasi se boste vozili po
belih cestah ali pa hodili peš po meh-
kih kolovozih. Ozirali se boste v vi-
šine: videli silne gradove, upirali
boste pogled v divje strmine: tam
molče ruševine trdnjav in gradičev.
Na samem Turjaku so še posebno
prijetni ljudje, tako da si človek za-
želi še in še porajžati tja gor. Sicer
je pa kraj tudi primeren za leto-
višče. Ni tu kdo ve kako udobnih
hotelov, samo dve prijazni gostilni
sta: pri županu in pri Pajerju. Po-
strežljivi Aheci vam postreže z izbor-
no kuhinjo in izvrstnim evičkom,
kar je posebno ljubljancem za
korajžo. Na razpolago ima pa tudi
snažne, novo opremljene sobe za le-
toviščarje.

Dvakrat dnevno vozi avtobus iz
Ljubljane na Turjak, kar je dovolj
udobno. Ako pa želite potovati peš,
se pa potegni z vlakom do Škofljice,
potem jo pa mahaš slabe tri ure sko-
zi tihotno želimeljsko dolino in po
rajdah navkreber. Nekoliko daljši
ovinek je pa z vlakom do Velikih
Lašč, potem pa urico hoda do Tur-
jaka. Lepa je tudi pot s postaje Pre-
dole, koder je komaj poldrugo uro
hoda do Turjaka ali pa še krajša iz
postaje Dobropolje skozi čarobno le-
po dolino Rašice.

Od Lašč te pelje pot mimo Tru-
barjeve Rašice skozi gozd Smrečje
proti Turjaku. Ko prideš od te se-
vernovzhodne strani do prvih hiš tr-
ga, ne uzeš še gradu, ki ti zakriva
še drevje. Strmea. Šele ko prideš
prav na rob, zazija pred tabo strma
in globoka kotlina, obdana z visoki-
mi in gostimi smrekami. Skozi zele-
nje se ti pa zasveti belo zidovje,

skrito v drevju in bršljanu. Kot o-
gromno gnezdo je, zidano na pečini,
povezano z deblim pasom. To je
turjaški grad, mogočen, a tihoten.
Zahodno plat mu zastira zopet koša-
to drevje, proti jugovzhodu ga skri-
vajo mogočne stoletne lipe, glavno
pročelje gradu pa je obrnjeno proti
jugu, kamor pada strmina navpično
v Ščurkovo dolino in v Trščo. Od
te strani je odprt diven razgled v
Želimeljsko dolino, v kotlino Peteli-
njek, na Kurešček, tja na Veliki O-
solnik in sega prav do Velike gore.

Mogočen grad na mogočni strmini.
Ob njegovem silnem zidovju so
ohromeli upori tlačanov ter se zlo-
mili zaleti vojsk. Zidne debeline ni-
so mogli pregledati vek — in grajski
stanovaleci verno hranijo še vse
znamenitosti nekdanjih časov. Pred
leti je rekel neki očanec ob spomi-
nu na nekdanjo gospodo: "Ja, te-
dANJI gospod grof so bili velik go-
spod. Ko so šli mimo nas in smo se
jim do tal pripognili, nas še pogle-
dali niso, sedanjí grof pa govori z
vsako babo..."

Sicer pa ima Turjak mimo gradu
še drugih znamenitosti, izletov in
sprehodov. Ako se hočeš malo raz-
gledati, se spneš na Pungart, kjer se
ti odpre razgled na vse strani. Po-
tem se sprehajaš po razsežnem Vo-
lovskem borštu in prideš v dobri uri
in pol k Sv. Aheci, kjer je starodav-
na in znamenita cerkev. Drugič kre-
neš na daljšo turo: spustiš se v Ščur-
kovo dolino, odkoder porajša na
Kurešček, na Rob ali na Krvavo peč.
Potem morda k slapu Krnica, k sta-
remu gradu, v Strmec; ali se spu-
stiš po beli cesti proti Ločniku, Osol-
niku in v Lašče.

Kamorkoli kreneš, kjerkoli se mu-
diš, povsod te objema samo ljubo
zdravje in prirodna tišina, ki se ta-
ko dobro prilaga tvojim zdelanim
živcem.

Otroci, kdaj boste vi videli naše
lepe kraje?

Naši čitalci se temu seveda ne bo-
do čudili, kajti dandanes je izdelo-
vanje steklenih očes zelo razvito.
Strokovnjaki izdelujejo steklene o-
či, ki se prav nič ne razlikujejo od
pravih.

Takrat pa je bilo mnogo nesreč-
nežev, ki so izgubili oko in ki ga ni-
so mogli nadomestiti s steklenim.

Takrat so še malo vedeli o teh
izumih, radi tega se je mala družbi-
ca silno začudila.

— Tukaj leži oko — je vzkliknil
Apraskin. — Gospoda moja, potru-
dite se in si ga dobro ogledajte. To je
komad stekla, ki sem ga izbrusil in
tako izobličil, da je podobno prave-
mu očesu, človek bi ga ne mogel raz-
likovati od zdravega očesa.

Elizabeta plane.

Pritisnila si je roke na prsi. Bila
je bleda in je strmela v oko, ki je
ležalo na mizi.

— Gospod Apraskin! — vzklikne
Elizabeta, njen glas pa je drhtel od
silnega razburjenja. — Mar je to
stekleno oko?

— Da, gospodična!

— To stekleno oko vam nadome-
šča pravo?

— Nadomešča mi ga v toliko, da
rana ni tako grda in da vsakdo ne
vidi, da sem pravega izgubil. Z des-
nim očesom seveda ne morem ničesar
videti.

— Gospod Apraskin, to je za vas
brez dvoma velika tolažba, da ne
more vsakdo opaziti, da vam manj-
ka desno oko, — nadaljuje Elizabe-
ta.

— Samo po sebi umevno, gospo-
dična. V utehu mi je tudi to, da mi
ni treba nositi ovojca, ki bi me pri-
delu samo oviral.

— Vaša soproga je gotovo zelo
srečna, da vam je to prišlo na misel.

— Da, srečna sem! — je vzklikni-
la Mila. — Priznavam vam, da sem
bila v začetku zelo nesrečna in da
sem vedno plakala, kadarkoli sem
pogledala svojega moža. Sedaj pa,
odkar ima stekleno oko, ne opažam
ničesar več.

da bi radi dobili od lepe vrtnice vsaj
popek.

— Kar pojdit, — je vzkliknila
Mila, — vam izročam pač čisto brez
skrbí svojega Apraskina.

Elizabeta je šla z mladeničem na
vrt, ko pa sta se malo oddaljila, je
rekla:

— Gospod Apraskin, ali hočete
zaslužiti sto tisoč rubljev?

— Sto tisoč rubljev? — je vzklik-
nil Apraskin. — Gospodična Eli-
zabeta, saj to je več denarja kakor
sem ga kadarkoli videl v sanjah.

— Ne govorite tako! Vi ste spre-
ten, iznajdljiv in nadarjen človek
— vi bi lahko iztegnili roko tudi po
tem, kar se zdi navadnemu zemlja-
nu nedosegljivo.

— Moj Bog, — odvrne Apraskin,
— midva živiva v tej dolini srečno
in skromno. Za vso svojo srečo pa
morava biti hvaležna dobroti kne-
ginje Soltikovne. Vse, kar zaslužim
gre v blagajno kneginje, ona me pa,
samo po sebi umevno, dobro pla-
ča.

— Toda sto tisoč rubljev — ne —
tega bi si ne mogla prihraniti v pet-
desetih letih.

— Jaz pa stavim, da bi si ta de-
nar zaslužili lahko v štirih tednih,
samo če bi hoteli.

Apraskin je začuden pogledal le-
po mlado deklico, ki mu je tako raz-
burjeno govorila. Če bi ne bile nje-
ne besede tako resne, bi bil mislil,
da se deklica z njim samo šali.

— Poslušajte, — je nadaljevala
Elizabeta, ko se je še enkrat ozrla
in se prepričala, da ni bilo nikogar
v bližini, — poslušajte me in ne po-
zabite, da postanete danes lahko
srečni.

— Ali ste čitali v časopisih, da je
zadela caričinega miljenca, Alek-
sandra Potemkina ista nesreča, ka-
kor je zadela tudi vas?

— Da, — odvrne Apraskin — čit-
al sem, da je Aleksander Potemkin
izgubil svoje oko.

— Vi ne poznate Potemkina. —
nadaljuje Elizabeta, — vi ne veste,

da pomeni takšna izguba za tega
človeka nepopisno nesrečo, da ga bo
spravila še ob pamet.

Vi, Apraskin, ste si v svesti Mili-
ne ljubezni, — Mila bi vas ljubila
tudi tedaj, če bi bili popolnoma sle-
pi, — Aleksander Potemkin pa je
odvisen samo od carice Katarine. Za
svoje premoženje, za svoj položaj, za
svojo srečo mora biti, hvaležen svo-
ji carski ljubic.

— Kdo ve, kaj občuti takrat, ko
se pogleda v zrcalo in zagleda praz-
no očesno duplino, kako mora biti
nesrečen, ko vidi, da je njegova le-
pota za vedno izgubljena?!

— Da, to morajo biti strašni ob-
čutki, — reče najemnik in skomig-
ne rameni.

— Apraskin, če ste torej dovolj
pogumni, pojdite z menoj v carski
dvor, odpotujte z menoj v Petro-
grad. Tam se bova preoblekla — ah,
škoda, da ne govorite nobenega tu-
jega jezika.

— Gospodična, kdo pa vam je
dejal, da ne govorim? — odvrne A-
praskin, — učil sem se francosčine,
čisto sam sem se učil tega jezika, ki
ga danes že čisto dobro govorim.

— To pa je zares imenitno. — Iz-
dajala se bova za Francoza — od-
vrne Elizabeta. — Jaz bom mlad
zdravnik, vi Apraskin boste umet-
nik, searí Lebrun naju bo pa spreml-
jal. Lebrun bo brez dvoma zato, da
bo šel z nama.

Na dvorec carice Katarine bova
pokazala vaše stekleno oko, sprejeli
naju bodo in naju poslušali, Alek-
sander Potemkin bo naročil pri vas
stekleno oko, vi mu ga boste nare-
dili, — kot nagrado pa boste pre-
jeli stotisoč rubljev, jaz pa —

— Vi gospodična? — vpraša A-
praskin, — kaj bo vaša nagrada?
Ali hočete, da bi delil z vami —

— O ne, moj dobri Apraskin, —
se je nasmehnila Elizabeta, — boga-
ta sem, tudi jaz bi vam lahko po-
klonila sto tisoč rubljev, če hočete.

— Od vas ne zahtevam ničesar
drugega, kakor to, da bi še enkrat

mogla govoriti z Aleksandrom Po-
temkinom, da bi mu mogla zašepeta-
ti, da ga ljubim. Gospod Apraskin,
saj gotovo že veste, v kakšnem raz-
merju stojim napram temu človeku.

— Da, vse vem! — je odvrnil na-
jemnik. — Gospodična Elizabeta,
vaša usoda me je ganila in jaz ču-
tim z vami.

— Dobro torej, pomagajte mi, da
bom lahko govorila z njim, to pa na-
ma bo mogoče samo tedaj, če mu bo-
va predlagala, da bi pri vas naročil
stekleno oko.

— Apraskin, prepričana sem, da
bo Katarina presrečna, če bo lahko
videla zopet svojega miljenca brez
njegove grde rane!

— Strinjam se z vašim predlogom,

— reče Apraskin, — toda ne zato,
ker me čaka nagrada. Elizabeta, tu-
kaj je moja roka, da bom šel z vami
v Petrograd in bom z vami odigral
to komedijo.

— Gospodična Elizabeta, storil
bom to, kar vas spoštujem in ker bi
rad, da bi bili srečni, če pa se vam
bo posrečilo, da se bo Potemkin zo-
pet vrnil k vam, če vas bo zopet lju-
bil, — tedaj bom ponosno nosil svo-
je stekleno oko ker bom vedel, da
vam je ta mala stvarica pomagala k
sreči.

— Hvala vam, dragi Apraskin, ti-
sočkrat vam hvala.

— Kar pa se tiče starega Lebru-
na sem prepričana, da mi bo pomag-
al. — Sedaj pa gre samo za to, da
bom prepričala svojega dobrega de-
da Petra Voroncova s tem, da mo-
ram potovati.

— Dragi prijatelj, vi pa naročite
na vsak način pri svojem vaškem o-
brtniku nekaj steklenih oči v narav-
ni velikosti, tako da bova lahko že
čez nekaj dni nastopila dolgo pot.

Dvor se sedaj nahaja v Carskojem
selu.

— Storil bom vse, kakor želite, —
odvrne najemnik. — Žetev je minila,
sečaja odidem lahko brez skrbi.

(Nadaljevanje prihodnjic)